

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

ADRESA:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 12 (361) KAINA 15 ct.

MONTREAL, 1954 m. KOVO-MARCH 24 d.

PRICE 15 ct. XIV METAI

SVEIKINAME DIDIJĄ MAŽOSIOS LIETUVOS KOVOTOJĄ, MAŽOSIOS LIETUVOS TARYBOS PIRMININKĄ, VISUOMENĖS VEIKĖJĄ ERDMONĄ SIMONAITĮ, ATVYKUSĮ Į ŠIAURĖS AMERIKĄ SUPAŽINDINTI LIETUVIŲ KOLONIJAS SU MAŽOSIOS LIETUVOS POLITINE PADĖTIMI IR LINKIME GRAŽIAUSIOS SĖKMĖS, KURI PATARNAUTŲ VISOS MŪSŲ TAUTOS IR VALSTYBĖS DALIŲ SURINKIMUI Į VIENĄ LIETUVĄ. KLCT ir NL.

Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininkas ir VLIKo narys Erdmonas Simonaitis, išplaukęs iš Bremeno uosto kovo 8 dieną, Montrealį pasiekė kovo 21 dieną. Lauktąjį svečią Montrealio CNR stoty kovo 21 d. 3 val. pasitiko MLBD valdyba su pirmininku A. Lymanu. Pryšaky, spaudos atstovai ir būrys visuomenės, kurių tarpe specialiai tautiškais rūbais pasirengusios lietuvaitės. Svečias apgyvendintas pas pp. Pėteraičius.

Šią savaitę p. Simonaitis vizituoja pažįstamus ir daro naujas pažintis su Montrealio lietuviais.

Kovo 23 dieną p. E. Simonaitis, lydimas MLBD-jos pirmininko p. A. Lymano, lankėsi „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcijoje. Su Gerbiama Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininku p. Erdmonu Simonaičiu buvo proga pasikalbėti apie jo lankymosi Amerikos kontinente tikslus ir uždavinius.

Kaip Tamsta, Pone Pirmininke, Amerikoje atsiradote?

— Atvykau kviečiamas Mažosios Lietuvos Bičiulių draugijos, kuri šią kelionę organizavo ir parūpina kelionių išlaidas.

— Koks yra atsilankymo tikslas?

— Išsiaiškinti visais politiniais ir organizaciniais klausimais, liečiančiais Mažąją Lietuvą ir nustatyti bendrą politinę liniją. Be to, pagyventi Mažosios Lietuvos išlaisvinimo veikimą.

— Kodėl jūs sakote, kad reikia išsiaiškinti Mažosios Lietuvos klausimus?

— Todėl, kad daugumas Mažosios Lietuvos veikėjų yra išemigravę iš Europos prieš kelis metus ir todėl jau šiek tiek nuo šių reikalų atitrūkę. Ryšių palaikymas laiškais reiškia nepatenkinimą. Todėl buvo gyvas reikalas išsiaiškinti žodžiu, ką ypač gerai suprato Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugija.

— Ar Tamsta nemanote, kad šis reikalas, — Mažosios Lietuvos klausimo išsiaiškinimas, — yra daugeliu atžvilgiais svarbus visa savo plačia apimtimi?

— Aš randu, kad šis klausimas yra labai svarbus, — todėl Mažosios Lietuvos klausimą savo pranešimuose aš apimsiu visu platumu, visa jo apimtimi ir dydžiu ir svarbumu lietuvių tautai atžvilgiu.

— Pone Simonaiti, aš žinau, kad jūs nemėgstate kalbėti apie savo asmeninę praeitį, kurioje jums teko daug ir žiaurių kentėti nuo nacinių persekiojimų; žinau, kad jums dėl tų pačių nacių persekiojimų dabar yra atimta pensija, kuri jums turi būti mokama, kaip kankintam nacių kate, bet jums įdomu būtų sužinoti, kaip gi dabar yra, kad, kaip mums matosi, jūs ir dabar per sekioja tie patys naciai?

— Taip, taip. Bet aš apie tai tikrai nenoriu kalbėti.

— Apie ką jūs kalbėsite Montrealy kovo 27 d.?

— Nušviesiu Mažosios Lietuvos kovas už kalbos išlaikymą ir už išlaisvinimą praeityje ir dabar. Visa šita plačiai ir išsamiai patirs lietuviai iš mano pranešimų, kurių pirmą jį aš padarysiu Montrealio lietuviams šio kovo 27 d., šį šeštadienį, 4 valandą po pietų, 250 Sherbrooke East, Mont St. Louis akademijos salėje.

— Ačiū už informaciją.

— Aš labai esu dėkingas už gražų sutikimą ir priėmimą, — sako p. Simonaitis.

— Gal apie šita galima bus pakalbėti kai jūs, padaręs per Ameriką kelionės ratą, grįšite namo. Juk jūs grįšite per Montrealį, kiek žinau.

— Galimas dalykas, — saiko p. Simonaitis. — Bet aš jums netrukdysiu, nes šiandien jūs išleidžiate laikraštį.

— Jums ačiū, kad atsilankėte ir kad galėjome, ners trumpai, pasikalbėti. — P. Simonaitis šypsosi. Jis šypsosi tokiu pat šypsniu su koku jį visada matydavau Detmole. Jis visada optimistas ir energingas. Tame, galvojasi, yra ir jo veiklumo pagrindas ir galia, kurios neįveikė nei nacių kacetai, nei prievartavimai.

— O gaila Vydūno, — saiko p. Simonaitis.

— Gaila. Ypač, kad jis ga-

ERDMONAS SIMONAITIS ATVYKO.

Tautiečiai — Lietuviai!

Tur būt jau visus pasiekę maloni žinia, kad į Kanadą atvyko Maž. Lietuvos Tarybos pirmininkas ir VLIKo narys Erdmonas Simonaitis.

Erdmonas Simonaitis yra Maž. Lietuvos sūnus, senas veikėjas ir bekompromisinis kovotojas už lietuviybę, pašventęs tam didesnę dalį savo gyvenimo, žinomas aktyvus Klaipėdos krašto gyventojų sukilimo dalyvis, kurio pasekmėje Klaipėdos kraštas išlaisvintas iš daugelio šimtų metų svetimųjų valdymo ir prijungtas prie Lietuvos. Dėl savo nepalaužiamos valios, lietuviško nusistatymo ir aiškaus ėjimo prie tikslo jam teko kentėti nacių kacetuose. Erdmonas Simonaitis — pavyzdys kovos už visas etnografines laisvės Lietuvos ribas.

Erdmonas Simonaitis atvyko į Amerikos kontinentą mūsų kviečiamas jo paties pareikštam norui ir iniciatyvai įgyvendinti, tikslu aplankyti žymesnes Lietuvių kolonijas užjūryje — Kanadoje ir JAV, užmegzti glaudesnį kontaktą su platesne išeivijos mase, supažindinti su specifiniais Maž. Lietuvos, kaip su svarbios Lietuvos etnografinės dalies klausimais, pasidalinti mintimis ir aktualijomis bei aptarti artimiausius mūsų visų uždavinius ne tik Maž. Lietuvos, bet ir bendrai visos Lietuvos vadavimo byloje.

M. L. B. D-jas ir C. V-ba Kanadoje kviečia visus tautiečius visokeriopai remti tuos kilnius Erdmono Simonaičio tikslus, užmegzti su juo glaudų kontaktą, kuo skaitlingiausiai lankant jo pranešimus, kurie, be abejo, palies artimiausius mūsų siekius ir nurodys ateities gaires kovoje už visos tautos išlaisvinimą.

M. L. B. D-jos
Centro Valdyba.

GERBIAMĄJĮ MŪSŲ TAUTOS VETERANĄ, MAŽOSIOS LIETUVOS TARYBOS PIRMININKĄ IR VLIKO NARĮ PONĄ ERDMONĄ SIMONAITĮ, ATVYKUSĮ Į MONTREALĮ, SVEIKINAME IR LINKIME GERIAUSIOS SĖKMĖS JO KOVOJE UŽ MŪSŲ TAUTOS INTERESUS. KLB Montrealio Apylinkės Valdyba.

Pasaulinė įvykių savaitė

MASKVA TRAUKIASI IR VILIOJA VAKARUS.

Gal keisčiausias praėjusios savaitės politinis įvykis buvo

MOLOTOVO
PAREIŠKIMAS,

kad Maskva tinka padaryti daugiau nuolaidų, negu ji jū dariusi Berlyno konferencijos metu...

Klausimas, kas atsitiko, kad Maskva „eina į nuolaidas“? Žinoma, be priežasties Maskva to nedaro. O jeigu daro, tai, savaime aišku, kad iš gero taip pat nedaro. Maskva turi sunkumų, todėl ir traukiasi, daro nuolaidas. Bet tai yra

ŽIAURUS VYLIUS,

kuriu padidinti, Maskva siūlo prekybą. Tuo ji tiesiai taiko į Churchillio „malonumo nuospaudą“. Nuo tokių pasiūlymų Churchillis tirpsta. Jis net ir mūsų St. Laurentą „apstipino“, kad šis pasisakė, jog komunistinė Kinija vėliau ar anksčiau bus pripažinta...

O Maskva „eina į nuolaidas“ todėl, kad kolchozinis jos ir jos satelitų ūkis prigyveno krizę — badą. Tą atvirai parodė Lenkijos kompartijos suvažiavimas. O juk badas yra vienas ir didžiausių nepasitenkinimo kėlėjų...

DULLES REALUS.

Jis ir sako ir rašo, kad reikia būti gerai pasiruošusiems kariauti, nes Maskvos pavojus yra ir bus ilgai. Indokinijoje vyksta didelės kovos, nes komunistai puola ne kieno kito, tik Maskvos planu. Jie visur tą daro, jeigu tik tai pajėgia.

KEISTAS DALYKAS

atsitiko su Amerikos A bomba, kuri pasirodė daug stipresnė, negu dabar dar būti gyvas. Bet... sirgdamas plaučių uždegimu, jis prie atvirų langų, pagal savo įprotį, darė gimnasiką... Na, bet apie tai dar pasikalbėsime susitikę kitą kartą. J. K. redakcija.

SENSACIJOS APIE KREMLIŲ.

Apie Kremliuje vykstančias varžybas dėl valdžios pasakiusiu liudininku yra Berijos pusbrolis Dovydas Berija, buvęs Gruzijos vid. reik. ministras Dekanozovo pavaduotojas ir saugumo ministerijos tardymų skyriaus vedėjas. Da bar yra viešai paskelbta su minimuoju G. Besiedovskio parašu faksimilė, kurioje tvirtinama, kad Besiedovskis 1953 m. rugsėjo 22 d. Garavano jankoje buvo sutikęs Dovydą Ivaną Beriją. Apie pusbrolio nuvertimą jis tiek papasakojo, kad L. Berija, gavęs pranešimą apie neramumus Vokietijoje, išskrido į Berlyną. Ten išaktyta vyksti Dekanozovui, b. Sov. amb. Berlyne. Birž. 26 d. susijungęs su tuometiniu saugumo šefu Merkulovu (sušaudytas), D. I. Berija iš jo sužinojo, kad jo pusbroliis Lavrentijus, vos tik grįžęs, birž. 25 d. buvo paprašytas į kpck prezidiumo posėdį. Ten pat jis buvo ir suimtas. Dekanozovas buvo suimtas aerodrome. D. I. Berijai patarė pasidaryti išvadą. Jis taip ir padarė — birž. 27 d. su dviem savo draugais, augštais vid. reik. m. Josilys pareigūnais, Mokradze ir Gebegia, paliko Sov. S-gą. L. Berija ir Dekanozovas laikėsi nuomonės, kad Sovietams reiktų pamažu iš Vokijos pasitraukti. Pritarė ir Bulganas su Žukovu, kurie pareiškė, kad tuo atveju, nors koks iš Sov. pusės žygis būtų galėjęs reikšti karą.

Kaip galėjo Bulganas, Malenkovas ir Chruščiovas taip lengvai „sutvarkyti“ visagalią L. Beriją? D. I. Berija atsakė: L. Berija padarė mažą, bet le drugevičiūtę. Vaidina „Daina mtingą neatsargumą. Tarp jo vos“ ansamblio.

TORONTE IS ČIKAGOS STATOMA OPERETĖ.

Balandžio 24 d., 7 val. 30 min., Eatono auditorijoje statoma 2 veiksmų lyrinė operetė „Šienapiūtė. Dirigentas — Stepas Sodeika, režisoriaus — S. Velička, dailininkas — A. L. Berija? D. I. Berija vadovė — I. E. L. Berija padarė mažą, bet le drugevičiūtę. Vaidina „Daina mtingą neatsargumą. Tarp jo vos“ ansamblio.

AKTUALU VILASALIEČIAMS!

Jumoras apie Ville Lasalle vandentiekio sustiprinimą.

Vos keletas dienų prieš rinkimus. Leroux administracija įrengė 3 paskutinius serijos pagalbines vandens pompas, kurių kaina yra maždaug 45.000 dol. ir jų metinės operavimo išlaidos yra 18.000 dolerių. Tai padaryta paskutinės desperacijos momentu pagerinti vandens spaudimą, kurį šiek tiek pajusime, jei nesinaudosime vonia ar šaueriu daugiau, nei kartą į savaitę ir jeitenaudosime tik porą stiklų daugiau vandens į dieną, bet ir tai tik iki birželio mėnesio. Atėjus vasaros karščiams, mes vandens teturėsime tiek pat, kiek turėjome iki šiol, o ant rojo augšto gyventojai visai jo neturėsime.

Namų savininkai ir butų nuomotojai, kai balsuosite, neleiskite dabartiniam burmistrui taip beatodairiškai blaškyti jūsų pinigų, o išrinkite pilną energijos ir stiprios valios vyrą, kurs nedelsdamas padarys visus reikalingus žygius.

Toks vyras yra Dr. MAURICE LACHARITE, kurį jūs pasididžiuodami išrinksite Ville Lasalle burmistru balandžio 1 dieną.

BALANDŽIO 1 D.

BALSUOKIME UŽ

LACHARITE Dr. M.

EKONOMIJA * PROGRESAS

Informacija:

CENTRINIS KOMITETAS, 7679 GEORGE ST.

Tel. niai: PO 6—3155 ir PO 6—2752.

(Šis skelbimas yra M. Lacharite Rinkiminio Komiteto).

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.

7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada

Telefonas: HEmlock 7920.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje\$ 5.00Canada\$ 5.00

Amerika ir P. Amerika \$ 5.50America & S. America \$ 5.50

Visur kitur\$ 6.00Other Countries.....\$ 6.00

Teksto eilutėct. 0.15Pajieškojimų kaina ...\$ 1.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidas.

Čia mūsų žemė!

MAŽOJI LIETUVA!

Nuo neatmenamų, bet mokslo apčiuopiamų laikų lietuvių tautos giminės gyveno tarp Vyslos — pietuose, Rygos įlankos ir dar šiauriau — šiaurėje, Baltijos jūros — vakaruose ir Volgos bei Dniepro augštųjų — rytuose. Tai buvo plotai, apimę apie 800.000 ketvirtinių kilometrų.

Amžių bėgyje, vykstant tautų kovoms už būvį ir lietuvių tautos giminės nesusitardė, paskandė prabėgantiems laikams susipratimams, išstosios giminės nubyrėjo arba kai mynų buvo asimiliuotos. Taip veik visai dingę galindai, suduvali, juotvingiai ir prūsai. Gal tikta kruopštus mokslininkų tyrinėjimas kaikiurius jų likučius ir dabar dar aptažintų tuose plotuose, kuriuose jie anuomet yra gyvenę. Ir vienas ryškiausias dar ligi šių laikų užsilikusias giminės yra kaip tik tai pūsų giminės likutis, kuris mums šiandien ypač yra svarbus.

Objektyvus mokslo bei objektyvių, įvairių tautų, mokslininkų, ne nacių ir ne komunistinių mokslo falsifikatorių, yra neginčijamai įrodyta, kad nurodytuose plotuose dar anksti prieš krikščionybės erą, beveik nuo ledynų išnykimo laikotarpio, t. y. — nuo to laiko, kai Pabaltijį galėjo kurtis žmogus, gyveno lietuvių tautos giminės, turinčios savišią kultūrą ir kalbą, kuri ir evoliucionuodama — besikeisdama, vis dėlto ligi mūsų laikų yra išsilaikiusi kaip viena seniausių ir savaimingiausių indoeuropiečių kalbų, kurioms ji yra tarsi prokalbė.

Nenagrinėjame istorinės praeities, nors ir labai dar jau nos, kada Lietuvos valstybė, kad ir pav. Algirdo laikais siekė Kremliaus vartus, arba Vytauto Didžiojo laikais, tęsėsi nuo Baltijos ligi Juodųjų jūrų. Bet svarbu paabrėžti, kad dabar yra išlikęs lietuvių tautos giminių pats branduolys, apimęs tiksliai metų jų apgyventas žemes, de ja, dabar apkarpytas iš visų pusių. Plėšrūnų iltys iš trijų pusių jau yra nukreiptos į mūsų lietuviškųjų giminių — lietuvių ir latvių patį branduolį.

Kovų laikams nepakankamai sąmoninga tauta, turėjo kažkokią nepaprastą prigimtį, galia spirts ir pasipriešinti didesnei už ją jėgai. Todėl nei 700 vokiečių okupacijos, nei 400 lenkų įtakos, nei 150 rusų okupacijos metų, — niekas nesugebėjo ištrinti lietuvių ir Lietuvos vardo iš šių,

Ką rašo kiti

OBJEKTYVUS LATVIJŲ PASISAKYMAS.

Latvių laikraštis „Laiks“ jau švedijos vyriausybės Pabaltijio idėjo straipsnį „Tragedija karaliaus žemėje“, kuriame plačiai aprašinėja švedijos kombinacijas, rusams pasigrobus Pabaltijio valstybes.

Čia, ryšium su visokiais gaudais, kurie skleidžiami apie Lietuvos atstovą švedijoje, konstatuojama, kad drąsiausiai iš visų Pabaltijio valstybių atstovų laikėsi Lietuvos atstovas min. V. Gylis. Deja, nežinūrint dėtų pastangų, vis dėlto švedijos valdžia Pabaltijio valstybių atstovybes perda- jo Pabaltijio valstybių okupan- tui — Rusijai.

Idomu pastebėti, kad k-

LIETUVOS VAIZDAI

RAŠO NESENIAI IS LIETUVOS ATVYKĖS.

8.

Juodojo rinkojo.

Krautuvėse pasitaiko ir geresnių medžiagų, bet jos visos patenka į juodąją rinką, o krautuvėse užtikamas tik šla mštas. Drabužių eilutė, kuri V. Vokietijoje kainuotų 60—70 markių Lietuvoje kainuoja 1. 500 rublių. Už šiuos pinigus Lietuvoje darbininkas turi dirbti 4 — 6 mėn., milicininkas (gauna 500 r. į mėnesį) — 3 mėn., tiek pat ir kokios nors įmonės direktorius, g. V. Vokietijoje šią drabužių eilutę darbininkas lengvai uždirbs per savaitę.

Tokiai padėčiai esant, su prantama, kiekvienas griebiasi „kombinuoti“, to meistrai — nenugalimi — yra patys rusai, jie su vergija vienam vežime atvežė ne vien kombinatus, bet ir stalininių premijų ver tas „kombinacijas“.

Kai atatinkamose vietose pasisuksi, tai gali viską įsigyti: kojines, odą, batus, baltinius, įvairias dviračių dalis, dantira čius, puodus, visokias grandines ir net indus. O iš kur gauti pinigą, turi vėl savo ruožtu kombinuoti.

Kolchozai.

1951 m. kolchozų pirminink

KAS LIETUVOJE „ISRINKTAS?“

Kovo 14 d. visoje Sovietų Sąjungoje buvo „rinkimai“ ir „parlamentą“. Rinkimai yra tokie, kad jau iš anksto žinoma, kas bus išrinktas.

I Sąjungos Tarybą (Soviet Sojuz): Alytus — M. Šumauskas, Kaunas — J. Matulis, Klaipėda — J. Žiburkus, Maria mpolė — M. Kaunaitė, Panevėžys — A. Sniečkus, Telšiai — admirolas A. G. Golovko, Raseiniai — J. Čiulada, Utena — A. Guzevičius, Šiauliai — B. Baranuskas.

I Tautybių Tarybą (Soviet Nacionalnostej): Alytus — A. Venclova, Biržai — A. Ja nuškienė, Vilnius, ryt. — V. N. Denisof, Vilnius, vak. — J. Vildžiūnas, Vilniaus apylin kės — J. Tuszewskas, Zarasai — Kipras Petrauskas, Joniškis — Justas Paleckis, Kaunas, miest. — A. Remenciū s, Kaunas, apyl. — K. Didžiulis (Grossmanas), Kėdainiai — J. Bulavas, Klaipėda — M. Polikarpova, Kretinga — J. Zė melytė, Mariampolė — M. Ge dvilas, Pabradė — V. Augus tinaitis, Panevėžys — politru kas J. Macijauskas, Raseiniai — V. Niunka, Rokiškis — S. Salagubaitė, Tauragė — V. Dzemisevičius, Telšiai — Br. Rušas, Trakai — S. Bartuškie nė, Ukmergė — J. Petkevi čius, Utena — K. Liaudis, Ša kiai — O. Puteikytė, Šiauliai — A. Averlingienė.

VISI TAUTIEČIAI rašykime iš visur ir apie viską, kas gali būti įdomu ir svarbu kitiems tautiečiams.

Šeimos židinį sukūrusiems

p-lei EDITH THOMSON

ir

p. PETRUI MARKAUSKUI

daug saulėtų dienų linki

Eduardas Daniliūnas.

Varduvių proga Manchesteriečius, N. H.,

JUOŽA JARONI

ir

JUOŽA JAKAITI

nuoširdžiai sveikina, sėkmės ir laimingų metų linki

Jakaicių šeima, Montrealy.

tus vertina kaip tragediją karaliaus žemėje.

JAUNIMO PROBLEMOMIS

J. Pelenauskas „Mūsų Pas- togeje“ rašo:

„Koordinuojant jaunimo ide ologines organizacijas, mūsų vyr. veiksmams turėtų iškilti šie uždaviniai.

1. Sugestiuoti, kad ideo- loginės organizacijos vada-

kais paskyrė be išimties par tiečius. Tai be jokio išsilavini mo smens, dauguma žemės ūkyje jokio supratimo neturi. Nemaža kolchozų pirmininkų yra rusai. Vieni ir kiti pasižy mėje girtuokliai, tinginiai, žm onės žemos moralės, turto eik votojai, vagys, visoki valkatos, bet labai prisilaužę partijai. Jiems iš kolchozų kasos moka ma mėn. iki 900 rublių. Kol chozo valdybą sudaro 5—6—8 žmonės; apmokamas sąskaiti ninkas — buhalteris, o stamb iuosiuose kolchozuose yra ir agronomas. Buhalteriais daž nai pasitaiko be jokio išsilavini mo asmenys, be elementariau sių knygvedybos žinių, tai kad sujaukia knygvedybą, kad pri verda košės, tai nė Saliamono galva susigaudyti negali. Tuo met įmonėse mobilizuojami pri tyrę buhalteriai ir siunčiami kolchozų raštinės knygas tvar kyti.

Gyuliai kolchozuose baisu pažiūrėti: žiemą trūksta pašar ū — stimpa, arkliaus tvartu se parša ant viržių, kad nega lėtų atsigulti, nes atsigulę ne sikels. Sukrautas pašarų stir tas naktimis saugo sargybos, sargybos ir aplink tvartus, da žni padegimai. Sargybos yra privalomos ir neapmokamos. Daugiau bus.

VASARIO 16 URUGVAJUJE.

Urugvajaus lietuvių koloni joje, šiais metais 16-tos Vasa rio buvo paminėta per sostinės spaudą, kurioje tilpo Demokra tinės urugvajiečių — lietuvių Kultūros Sąjungos vardu su jos pirmininko J. P. Martinez Bersetche ir sekretoriaus Al leino Gumbargio parašais rezoliucijos, užprotestuojančios Lietuvos okupaciją ir reika laujančios grąžinti Lietuvai ne priklausomybę.

Radio bangomis Vasario 16 dieną veik visomis Montevi deo stotimis nuskambėjo Lie tuvos vardas dėl jos tragedi jos, o iš radio stočių CX 24 ha Voz del Aine ir CX 22 Ra dio Universal buvo pasakytos kalbos, Urugvajaus senato riau Camilo Fabini, J. P. Mar tinez Bersetche, Lietuvos Ats tovybės sekretoriaus, einan čio susirgusio Lietuvos minist ro Pietų Amerikoj Dr. Kazio Grauzinio pareigas ir žurna listo Albino Gumbargio.

Pilietinis minėjimas įvyko Urugvajaus lietuvių Kultū ros Draugijos patalpose, su traukęs dau gpublikos.

Programa buvo išpildyta kalbomis, dainomis ir tauti niais šokiais.

Dėl kalbų tenka pažymėti, kas buvo numatyta programoje, kur turėjo pasakyti kelių organizacijų delegatai, buvo nutrauktos, nes vienas atvy kęs į Urugvajų, savo kalbą už ėmė arti valandos laiko, kai čia yra reikalingos energiškos, kovingos ir skatinančios prieš okupantus kalbos.

A. Devenis.

Neužmirskime atnaujinti „Nepriklausomos Lietuvos“ prenumeratos

IR PARAGINKITE KITUS JĄ UŽSIPRENUMERUOTI

TĄ GALIMA ATLIKTI PAPRASCIAUSIU BŪDU:

DĖKITE PINIGUS Į VOKĄ IR PAPRASTU LAIŠKU SIŪSKITE ADRESU: NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, 7722 GEORGE STREET, VILLE LASALLE, MONTREAL, P. Q. Nebuvo atsitikimo, kad pinigai būtų žuvę. Kam patogiau, prašome siųsti ar banko čekiu ar pašto perlaide — Money Order'iu. Kam sunku prenumeratą apmokėti už visų metų, gali mokėti dalimis. Naujai atvykusieji laikraštį gauna bargin tol, kol prasikuria ir sugeba apsimokėti.

KLB BENDRUOMENES REIKALAI

KLB TARYBOS SUDETIES IR JOS RINKIMO TVARKOS STATUTAS

1. KLB Tarybą sudaro:

- 30 atstovų, kurie renkami Kanados lietuvių iš bendro suvestinio sąrašo;
- Krašto Valdybos nariai;
- apylinkių pirmininkai arba, jiems negalint, valdybos įgalioti tos apylinkės asmenys.

Pastaba: pastraipa c liečia vi- sas KLB apylinkes, ku- rios yra įregistruotos Krašto Valdyboje ne vė- liau Tarybos rinkimo die- nos.

2. Rinkimus skelbia KLB

Krašto Valdyba, ji nustato:

- dieną, ligi kurios apylin- kių valdybos turi sudary- ti rinkimų sąrašus ir juos atskleisti rinkikams tik-rinti;
- dieną, ligi kurios galima siūlyti kandidatus į Ta- rybos narius;
- balsavimo tvarką.

3. Ne mažiau kaip 30 rinkikų gali sudaryti kandidatų są- rašą į Tarybos narius. Są- raše negali būti daugiau kaip 30 kandidatų. Tas pats rinkikas gali pasirašy- ti tik vieną kandidatų sąra- šą. Siūlomas kandidatas ir siūlytojai turi būti sumo- kėję tautinio solidarumo mokestį.

4. Kandidatų sąrašą turi būti kandidato pavardė, vardas, amžius, profesija ir adre- sas.

Drauge su kandidatų sąra- šu įteikiami raštiniai sutikimai būti renkama Tarybos na- riais.

5. Balsavimo dieną KLB Kr- ašto Valdyba gali skirti ne- anksčiau kaip per 30 dienų kandidatų sąrašą paskel- bus.

6. Tarybos nariais įeina dau- giausia iš eilės balsų gavę kandidatai.

IŠ KLB KRAŠTO VALDYBOS VEIKLOS.

Paskutiniame posėdy Juridi- nė Komisija referavo Krašto statytą padaryti pareikimą, Tarybos priimtą ir Komisijos galutinai suredeguotą KLB Tarybos sudėties ir jos rinkimo tvarkos statutą, kuris skel- biamas spaudoje. Dabartinio metu juridinė Komisija ren- gia sąryšį su Krašto Tarybos rinkimais ir kitas taisykles. Atrodo, kad sekančios Kraš- to Tarybos rinkimai bus gali- mi tik pabaigoj vasaros ar pra- džioj rudens. Naujosios Kraš- to Tarybos sesija tada būtų šaukiama spalio mėnesį.

Juridinė Komisija patiekė Apylinkių Tarybų (Montrea ly, Toronte, Hamiltone) sud- rymo projektą, kuris bus gal- tinai priimtas sekančiame Kr- ašto Valdybos posėdy. Tada bus paskelbtas spaudoje ir su- pažindintos pačios apylinkės. Visa naujovė tai, kad vieton v- suotinių susirinkimų, kurių ne- galima sušaukti didžiosiose ko- lonijose, būtų įvesti kiti orga- nai, kurie įgalintų normaliai funkcionuoti pačias apylinkes.

Nuolatiniams atstovais ir ry- šininkais tarp Baltų Federaci- jos ir Krašto Valdybos iš- rinkti inž. J. Šližys, V. Vaido- tas ir J. Jokubynas. Dar iš pe- reitų metų yra deleguota visa eilė asmenų, kurie prašomi pa- silikti ir toliau, atstovaujant visą KLB. Šiomet Baltų Fede- racijoj eilė pirmininkauti ten- ka lietuviams. Krašto Valdy- ba tokių kandidatų parinko.

Spaudoj pakartotinai pasi- rodžius įvairioms žinioms dėl Krašto Valdybos nusistatymo dėl veikimo Vasario 16 d. Gim- to adresu.

7. Tarybos nariui mirus ar dėl kitų priežasčių iš Tary- bos pasitraukus, į jo vietą įeina kitas daugiausia iš ei- lės balsų gavęs kandidatas.

8. Kiekvienas rinkikas gali skųstis nesusipratimams ir Skundams Spręsti Komisi- jai:

- rinkikų sąrašą paskelbus- dėl neteisėtai įtrauktų ar neįtrauktų į sąrašą;
- kandidatų sąrašą paskel- bus — dėl jo viso ar dėl atskirų kandidatų įteiki- mo tvarkos ar teisės kan- didatuoti;
- nuo balsavimo dienos — dėl balsavimo.

Skundai rinkimo reikalu duodami Nesusipratimams ir Skundams Spręsti Komi- sijai betarpiiai arba per rin- kimų komisiją.

turi būti išspręsti ne vėliau 9. Skundai rinkimų reikalu kaip per 7 dienas, skundus ir rinkimų komisijos paaš- kinimus gavus. j

10. Kandidatų išstatymo, ats- tovų rinkimų tvarką ir rin- kimų komisijų sudarymą ir skundų padavimo tvar- ką nustato KLB Krašto Valdyba atskiromis taisyk- lėmis.

Kanados Lietuvių Bendruo- menės Statuto pakeitimas pa- darytas PLB Kanados Krašto Tarybos sesijoje, įvykusioje 1954 m. spalio mėn. 10 — 11 dienomis.

Kanados Lietuvių Bendruo- menės Statuto 27 paragrafas pakeičiamas šiaip:

„27. KLB Tarybą sudaro pilnateisių Kanados lietuvių tiesioginiu ir slaptu balsavimu dvejiems metams rinkti atsto- vai, Krašto Valdybos nariai ir apylinkių pirmininkai arba, jiems negalint, valdybos įgali- ti tos apylinkės asmenys“.

„naujai remti Komisijos, nusi- nę Komisija referavo Krašto statytą padaryti pareikimą, kad Vasario 16 d. Gimnazijai Remti Komisija ir toliau pasi- lieka, kaip ir buvusi. Jos už- duotis dabartiniu metu pasilie- ka ir toliau ta pati, t. y. pala- ikyti gimnazijos mokinius, or- ganizuojant rėmėjų būrelius, ir palaikant senuosius, ir ant- ra, telkti lėšas Vasario 16 d. įsigytiems gimnazijos rūma- ms, dėl kurių rėmimo jau buvo Kr. Valdybos anksčiau pasisa- kyta.

Taip pat nutarta reaguoti į pasirodžiusius užmetimus Ūkio Komisijos pirmininkui p. J. Strazdui sąryšį su Toronto naujos radio valandėlės žinių skelbimu. Jokių komunikatų nei pranešimų niekam dar lig- žiol neduota. Ūkio pirkimo rei- kalu Ūkio Komisija dirba ir kaip bus kas nors konkretaus — bus pranešta.

Sausio mėnesį vardu daug- io tremtinių nacionalinių cen- trinių grupių buvo pasiųstas JAV Sekretoriui (Užs. Reika- lų Ministeriui) raštas dėl pa- dėties tautų, esančių už geleži- nės uždangos, prašant nedary- ti su bolševikais jokių „nepuo- limo“ sutarčių. Iš ministerijos gautas dabar laiškas, kuriuo dėkojama ir pranešama, kad jis yra jungiamas bendroje Ry- tų Europos byloje tolimesnems studijoms.

— Kulbokas Juozas, gyve- nąs c-o William Mills, R. R. 5, Harrow, Ontario (Canada), įšėjo Pilypaičio Albino, su- naus Kazio ir Katarinos. Pra- šau atsiliepti augščiau paminė- to adresu.

MAŽOJI IR DIDŽIOJI - VIENA LIETUVA

Antroji lietuvių tautos šventė

A. LYMANTAS.

Prieš 34 metus 1920 m. ko mi josios ryšiais keliausime sa vo mėš. 20 d. laikinojo Lietu vo gyvasties keliais santaiko vos sostinėje Kaune įvyko Ma je. Šarvuoti tikėjimo gink žosios Lietuvos Tautos Tary bos atstovų kooptavimas i Lie tuvos Valstybės Tarybą. No rs ministerijos ir kitos val džio įstaigos dirbo, bet visų ūpas buvo pakilęs ir jau nuo pat ryto sostinės namai pasipuošė tautinėm vėliavom.

Kaip vasario 16 d. Didž. Lie tuvos Taryba Vilniuje viešai ir iškilmingai paskelbė visam pasauliui, jog Lietuva nusikra tanti svetimųjų „globų“ ir žen gianti į atskirą ir nepriklauso mą gyvenimą, taip vasario m. 21 d. Maž. Lietuvos T-ba vie šai ir iškilmingai paskelbė vi sam pasauliui, jog Maž. Lie tuva nutraukianti su Vokietija visus ryšius ir tautos valia susijungianti su savo broliais, su Didžiąja Lietuva. Šeštadie nį, kovo mėn. 20 d. atvykę į laikinąją Lietuvos sostinę, Ka uną, Maž. Lietuvos T-bos ats tovai tam tikroje deklaracijoje viešai ir iškilmingai paskelbė tą didžiausios reikšmės aktą.

Tas aktas, toji Maž. Lietu vos atstovų deklaracija buvo paskelbta 48 Valstybės Tary bos posėdy 6 val. vakaro, Ro tušės salėje, dalyvaujant Lie tuvos valstybės prezidentui, Tarybos nariams, ministe riams, žemaičių vysk. Karčvi čiui, santarvės atstovams ir tautiečiams iš Didž. ir Maž. Lietuvos.

Dar prieš penktą valandą aikštėje susirinko daugybė žmonių. Prezidentui ir Maž. Lietuvos atstovams pagerbti išsiriakavo pulko raitelių gar bės sargyba ir orkestras. Ant raitelių įėjimų plevėsavo tau tinės vėliavukės. Čia pat buvo vyresnieji karininkai su gene rolu Žukausku priėmę.

Pasirodžius valstybės pre zidentui ir Maž. Lietuvos ats tovam Jurgiui Strėkiui, Mar tinui Jankui, Kristupui Lek šui, bei Maž. Lietuvos Tau tinės Tarybos generaliniam sek retoriui Erdmonui Simonai čiui, orkestras pagriežė „Suti kimo maršą“.

Maž. Lietuvos atstovų į Val stybės Tarybą kooptavimo me tu buvo pasakyta daug gražių kalbų. Čia paduodame maž lietuvių atstovų Jurgio Strė kio ir Kristupo Lekšo kalbas:

J. Strėkys: „Gerbiamas po ne Prezidente, Gerbiemieji Va lstybės T-bos nariai ir ponai Ministeriai!

Šio laiko bėgyje nusidavė daiktų, kuriems prieš tai nebū tume tikėję, tai, kas rodėsi taip tvirta, patvaru, garsu ir beveik tobula, tas sugriauta. Kas buvo augštai iškilęs, yra į dulkes nužemintas, kas buvo paniekinta ir prislėgta — yra išvaduota (visi ploja). Žmo nių giminės, kurios buvo iš sklaidytos ir pavergtos per šimtmečius po svetimųjų jungų, atgauna savo laisvę ir da bar nori, o ir apskritai, gali būti sujungti (ilgas delnų plo jimas), jeib pačios savo būsi mą likimą davadytusi. Tam įvykstant, pas mus, Maž. Lie tuvoje, priešai sukėlė daugybę bauginimo, būsią mūsų bro liai Didž. Lietuvoje mus tiky bos dalykų nepatenkins ir kliū čių darys, kadangi jie yra dau giau katalikų tikėjimo. Mes lietuviai Maž. Lietuvos, esam daugiau evangelikų tikybos ir norim tvirtai prie savo bažny čios papročių bei Dievo tarnai vimo pasilikti ir tvirtai tikim kad mūsų broliai Didž. Lietu voje, kitokio tikybos išpažini mo esantieji, mums ne kokių kliūčių nedarys (visi ploja).

Abieji norim būti geri krikš čionys — viena giminė — vie na kalba, — todėl pas mus ne santaikos sėkla neras nė du vos; bet jei kur kėsintys ne santaikos sėkla savo galvą pa kelti ir būsiąsiam sutikimui kenkti, tada visų mūsų parei ga bus ją amžinai mirčiai pa duoti (ilgas plojimas), jeib ra mums ir taika viespatautų. Abieji turtingi meilėje, ir riša

mi josios ryšiais keliausime sa vo gyvasties keliais santaiko je. Šarvuoti tikėjimo gink lais, papildyti lūkesnių tvirtu mais, pagražinti nešsemia mais meilės apstumais ir aps tingi visur josios gėlių žydėji mai, kurie savo gardžiu atgai vinančiu ir linksminančiu kva pu mums būsiąsios gyvasties kelionę pasaldins bei paleng vins, mes jausimės laimingi ir Jamui dėkingi.

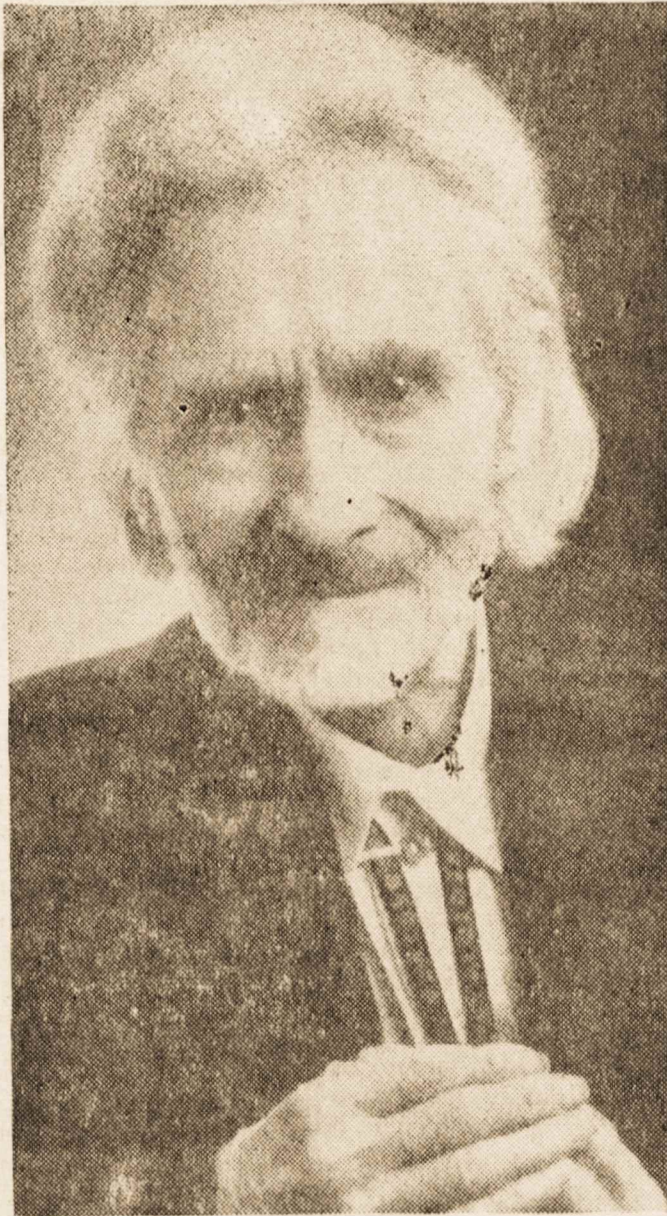
Šita diena yra labai svarbi Lietuvos istorijoje. Tos die nos laukė su pasiilgimu per 500 metų visi tautiniai atbun dantieji Lietuvos kūdikiai. Laukdami daug nukentėjo, daug ašarų yra pralietų, daug širdgėlos kentėta, bet ir daug pasiguodimo maldų pas visų mūsų Dangaus tėvą yra siųs tų. Esam įsitikinę, kad tos maldos yra išklausytos, bet mes mielai norim mūsų kan čintojams vislab atleisti ir už miršti; tai leidžia lietuvininkų geroji širdis (ilgai ploja).

Kas gal mums tai stebėtis, kad mes vienos kalbos ir gimi mo žmonės tas pačias tautines teises ir laisves sau apturėti vėlijam (visi ploja), kurias ki tos giminės jau seniai tur? Mes šaukiames prie sąžinės visų tautų šio pasaulio, neginkit tai lietuvių giminai, ką jūs pa tys ne kieno netrukdomi ra gaujate.

Todėl džiaukimės ir būkime linksmi, nes šita yra ta diena, kuri pons Dievs padarė. (visi ploja ir šaukia valio).

K. Lekšas: „Augštai gerbia mas p. Prezidente, Valstybės Tarybos nariai ir p. p. Ministe riai.

Mes pareiname iš Maž. Lie tuvos, ji tikrai maža, turime patikrinti su liūdna širdim, bet jeigu valia pasigirti, tai norime linksmu balsu pratarė. Koki ji maža, toki ji graži: (visi plo ja) tarp žalių giraičių, žiba ply tomis dengti gražūs namelių raudoni stogai. Augšti platūs langai leidžia šviesą mūsų gy venimam. Čionai sėdžia motu tė prie ratinio ir minkštą vil nelę verpdama masto, o duk relė stropiai ausdama sau tau tišką rūbą, linksma giesmelę giedžia. Po langais namelių, darželiuose žydi putiniai ir aly vos, čia matysi išsiskėtusius radastų pumpurus ir jasmyno kerus; pro kaimus ir kaime lius, per kalnus ir daubas gi rdi atšnypstant geležinį žirgą, kuris daugel turtų, daugel žmonių gabena nuo vieno kra što kitam. O kur Nemunas pa gal apžėlusį Rambyną murmė damas marėspį plaukia, ten bėginėja šen bei ten dailiai tai syti garlaiviai, ir jeigu pažvel gi sim jūros link, tai išvysim iš di džiojo pasaulio atplaukiant dar daug didesnių garo laivų, kurie atgabena ir išgabena kas Klaipėdos pirklystei reikalin gą, o pagal jūrą eidamas randi šviesių geltonų akmenėlių, jie spindi lyg būtų ašarėlės, o gi mums lietuviams taip yr, lyg mūsų praeities didybę būtų verkdamas jas išliejusi. Kur Nukelta į 4 puslapį.

Vydas.

Keleivis

MAŽOSIOS LIETUVOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

RAŠO:

„Mūsų mieliems „Keleivio“ ko ir iš visos eilės kitų tautie čių ir organizacijų.

IŠ TĖVYNĖS.

Maskoliai tyrinėja, iš kur atsirado lietuviai.

Visasąjunginės mokslų aka demijos institutas šią vasarą iš Maskvos buvo atsiuntęs eks pediciją Klaipėdos pajūrio, Kuršių kopų, Kretingos ir Ma žėikių senovės liekanoms tyri nėti. Tarp kitko, ekspedicija tyrinėjusi, iš kur atsirado se novės lietuviai.

Skudurų rinkimo mėnuo. Klaipėdoje ir visuose Lietuvos miestuose nuo rugsėjo 1 ligi spalio 1 dienos sovietinė val džia surengė makulatūros, sku durų, senų bonkų, kaulų ir ki to šlamšto rinkimo mėnesį. Tam tikslui veikia atskira vai diška įstaiga, vadinama „Gla vutorsyrio“, kurios centras yra Maskvoje.

Paskutiniame pereinamųjų metų „Keleivyje“ Nr. 11(12) skai tome docento J. Paupero stra išnįs „Išsiskaidymas“, „Ma no atsiminimai apie Vydūną“ — dr. J. Remeika, „Pas Vy dūno draugę“ — E. Simonai tis, „Maž. Liet. T-bos suva žiavimas“, „Kaip sovietai Val terį Gaigalaitį sušaudė“, „Bra nginkim iš tėvų paveldėtą tur tą“ — A. Gintauto ir kitus.

Nukelta į 4 puslapį.

Mažoji Lietuva amžių glūdumoje

V. PETERAITIS

Potsdamo linija atskirta Ma keliauninkų, kaip Vulpstanas, žoji Lietuva nužerta tokiais neiaprastais vardais: Kalinin grad (anksčiau buvęs Kara liaučius), Sovietsk (Tilžė), Sverdlovsk (Ragainė), Kras nonomansk (Lazdėnai), Gus ev (Gumbinė), Černiachovsk (Įsrutė) ir t.t.

Vokiečiai susigūžę Vakarų Vokietijoje iš naujo pradėjo leisti senus, mums įprastus, šūkius: Rytprūsiai — 700 me tų vokiški (Ostpreussen — 700 Jahre deutsch), gražinki te mums mūsų tėviškę ir pan.

Mažosios Lietuvos Taryba, kaip po Pirmojo Didžiojo ku ro, taip ir po Antrojo teberei kalauja atskirti Mažąją Lietu vą tokiose sienose: pradedant nuo Aismarių ties Rudkalniu, toliau einant pro Sipapilį, bai giant Šventainiais ties Suval kais, — kad ji galėtų susijung ti su išlaisvintąja Didžiąja Lie tuva.

Trys skirtingos tautos var žosi dėl šio žemės ploto, tad įdomu susipažinti, kad ir pra bėgomis, su Mažosios Lietu vos senesniąja praeitimi.

VARDAS IR VIETA.

Rytprūsiai anksčiau buvo ži nomi kaip Prūsija. Bet po 1701 m. Prūsijos vardas perėjo vokiečių hohencolernų Ka ralystei. Lietuviškąją Prūsiją dalį imta vadinti Lietuva (Litauen). Po trečiojo Lietu vos — Lenkijos padalinimo, XVIII amžiaus savartoje, tą patį kraštą, atskirti nuo Rusi jai priklausomos Lietuvos da lies, pradėta žymėti Prūsų Lie tuva (Preussisches Litauen). XIX amžiuje isigali Mažosios Lietuvos terminas ir jis šian dien labiausiai pasklidęs ir ži nomas, tat ir mes pastarąjį ter miną vartosim.

Mažoji Lietuva maždaug ap ima plotus tarp Nemuno ir Potsdamo linijos. Vakaruose turime šiuos pasienio miestelius: Heligenbeillis, Yluva, Gir duva, Darkiemis, Raminta ir Mielkiemis. Didesni miestai tam plote: Karaliaučius, Įsrutė, Gumbinė, Ragainė ir Tilžė.

SENIAUSIEJI ŠALTINIAI.

Mums žinoma, kad Mažoji Lietu voje istoriniais laikais bal tų giminės su visu įtužimu gy nėsė nuo germanų antplūdžių, kad dėl jos per septynių šim tus metų grūmėsi ir kad ta ko va dar dabar nebaigta. Bet retas kas žino jos senesniąją praeitį.

Pirmą kartą Mažoji Lietu va paliečiama romėnų istoriko Tacito veikale „Germania“, parašytame 98 m. po Kristaus gimimo, taigi maždaug prieš 1850 metų. Bebaigdamas na grinėti germanus, Tacitas mi ni priė Baltijos Jūros (Svebų jūros) gyvenančias aisičių gi mines (Aestiorum gentes). Kiek vėliau, antrame amžiuje po Kristaus, graikų geografais Ptolemėjais žymi Baltijos pa jūryje, žemutiniam Pavyslyje, gyvenančius sūduvius ir galin dus. Po jų visa eilė istorikų, kaip Kasiodoras, Jordanas, ir

Priešistoriniai laikai, kaip Vulpstanas, Pabaltyje tarp Vyslos ir Ne muno randa isikūsusus ais čius arba baltus. Iš to seka, kad pokristiniais laikais baltų giminės jau gyvena Mažosio j Lietuvoje.

PRIEŠISTORINIAI AMŽIAI.

Apie priešistorinius laikus mes labai maža težinome. Jo kių rašytinių šaltinių neturime. Į pagalbą reikia kviesti arche ologo kastuvą, kuris sugeba įžvelgti į labai gilią senovę.

Mažosioj Lietuvoj jau XIX amžiaus gale kastuvus, ypač prof. Bezzenbergerio rankoje, atskleidė daug praeities žinių. Įvairūs radiniai liūdią, kad jau daugiau kaip dešimtį tūks tančių metų Mažoji Lietuva apgyventa. Pirmieji gyvento jai buvo klajokliai, neaiskios kilmės.

SUOMIŲ PROTEVIAI MAŽOJOJ LIETUVOJ.

Nuo naujojo akmens amžia us, tai yra nuo 3.500 metų prieš Kristų, archeologija jau aiškiai nustato tų žmonių tau tinę priklausomybę ir jų kul tūrinį gyvenimą. Iš eilės radi nių, rastų Mažosioj Lietuvoj, aiškėja, kad Pabaltyje gyven ta suomių-ugrų giminės žmo nių, anuo metu pasklidusių nuo Vyslos iki Suomijos.

Kad suomių protėviai gyve no mūsų krašte, rodo ir įvai rūs vietovardžiai, kaip Prieku lė, Kuliai, nes Kula suomių - ugrų kalboje reiškia sodyba, kaimą. Kad žilose senovėje esame buvę kaimynai, apie tai byloja baltiški skoliniai su omių-ugrų kalbose, kaip antai: suom. pirtti — liet. pirtis, suo mių paimen — liet. piemuo, est. sėmes — liet. sėmenys. Bendri laivininkystės pavadinimai kaip liet. laivas — suom. laiva, liet. burės — suom. pur jė kalba už seną baltų suomių kaimynystę.

ATVYKSTA PROBALČIAI.

Apie 2.000 m. pr. Kr. Mažo joje Lietuvoje įžvelgiama nau ja kultūra, būdinga tuo, kad moliniai puodai pagražinami virveliniu raštu. Pagal šį pa puošimo būdą archeologai nau jąją kultūrą, atsiradusią Pabal tyje, vadina virvelinės kerami kos kultūra. Šios kultūros ra diniai labai plačiai pasklidę po visą Europą, nuo šiaurės vaka rų Vokietijos iki Kaspijos jū ros rytuose. O tame plote prie škristiniais laikais indoeuropie čių (arba mūsų protėvių) gy vėnta. Vadinasi, apie 2.000 m. pr. Kr. į Mažąją Lietuvą at sikėlė pirmosios indoeuropie čių kiltys. Būdami stiprūs ir veržlūs, jie išstūmė arba su virškino suomių-ugrų šakos gyventojus ir susėsėję, išvys tė savitą kultūrą, besiskirian čią nuo kitų indoeuropiečių. Tai ir bus mūsų tautos protė viai, probalčiai.

Žalvario amžiuje, maždaug nuo 1500 m. iki 400 m. pr. Kr. Mažosioj Lietuvoje pastebima pradėtos savitos kultūros ne nutrūkstamumą ir jos pasklidi mą nuo Persantės upės vaka ruose iki Volgos augštupių šiaurėje. Tame plote baltai, atsiskyrę nuo kitų indoeuropie čių ir nepalieti Europos gar singųjų tautų kraustymusi, pa stoviai įsitvirtino iki istorinių laikų.

Kalbininkai nevisi šioms ar cheologų išvedžiojimams pri taria. Nesutarimas liečia laiko klausimą. Didysis mūsų kalbi ninkas K. Būga buvo tos nuo monės, kad suomių dar gyven ta Mažosioj Lietuvoje iki VI a. po Kr., o baltistas A. Senn prileidžia, kad suomių-ugrų giminės tebegyvenusius i vaka rus nuo Nemuno iki Kristaus gimimo. Bet naujaisiais lai kais mūsų kalbininkai, kaip F. Skardžius, P. Jonikas ir A. Salys priartėja archeologų nuomonei, teigdami, kad probalčiai Mažosioj Lietuvoje ne Nukelta į 7 puslapį.

Laivai Klaipėdoje, Dangės uoste.

ANTROJI LIETUVIŲ TAU TOS ŠVENTĖ.

Atkelta iš 3-čio puslapio. dingo mūsų turtai, kur mūsų pirklyba, katra žmonijos raštose su didžiū gyriu menama, kada Kirusų giminė Germanų tamsiose giriose su mešomis ir vilkais dar grūmėsi, tada lietuvius skaitų gintarą gabendamas, tai jūromis, tai žemės keliais pirklystę varė, toli ir plačiai visam pasauly gar sėjo gintaro žemė. Lietuva, kur dingo tavo girios? Dabar svetimųjų naudoja tavo pirklystę ir pelnas eina atėjūnams. Lietuvius, kuriam Nemunas, jūra ir Klaipėdos prielauka iš seniausių laikų priklausė, viso to išsižadėti turėjo.

Bet štai po 500 metų užtekė jo Lietuvai vėl valnybės saulutė. Likimo akmuo, kursai mus taip ilgai slėgė, dabar nuristas tapo. Mūsų turtai, kurie buvo svetimųjų atimti, vėl mūsų sumps grįžta. Todėl dabar šiandieniškoje susibrolavimo šventėje atnešam Didž. Lietuvai Nemuno srovę, kuri lyg kokia gyvasties gysla Maž. Lietuvą su vyresniąja savo serimi suriša; mes atnešam drauge ir Klaipėdos uostą, kur sai Didž. Lietuvai kas link pirklystės labai naudingas bus: vis iš svetur ten įplaukiantieji reikalingi tavorai galės dar Jus lengvai pasiekti. Pagerinta galvijų veislė ir augstesnė ekonominio gyvenimo kultūra dabar be jokių trukdymų į Jūsų kraštą ateis. Pagaliau, atsi nešam su savimi savo tikrai tautiškai prijaunčią lietuvišką ir brolišką širdį (visi ilgai ploja) pasitikėdami, kad per toki susibrolavimą su Jumis ir iš Jūsų pusės mūsų Mažajai Lietuvai žegnonės ir nau dos bus.

Jeigu mes žvelgiame Jūsų pusėn, čia matom berods tūlus mažais langučiais, žmonės, čia

„KELEIVIS“ RAŠO:

Atkelta iš 3-čio puslapio.

DR. VYDŪNAS KOVOJE PRIEŠ POLITIKUOJANČIUS MOKSLININKUS.

Pastaba: Dr. Vyduanas žy kinta. Išliko tik keli egzemp mus ne tik savo grožine litera tūra ir filosofiniais raštais, bet ir savo aštriu protu bei nenu ginčijamais įrodymais kovoje prieš vokiečių politikuojančius mokslininkus. Čia paduodamos tik kelios ištraukos iš jo strai psnių ir jo kapitalinio veikalo „700 Jahre Deutsch-Litauische Beziehungen“ (700 metų vokiečių - lietuvių santykiai). Ši knyga buvo naciams ir germa nizatoriams tiek nemaloni, kad buvo konfiskuota ir sunai

namelius su šiaudiniais, sama nomis apaugusiais, stogais ir lyg skursta, bet štai viduje jų randasi nauda. Klėtys pilnos javų, o iš to suprantama, kad duonos ir baltų pyragų bei mėsos iki šiol apšiai pas jus randasi.

Lūkuriuojam, jog didžiosios ir iš proamžių augusios girios, kurios šlamėdamos mums mūsų senuosius prabočių laikus primena per mūsų šitoki susibrolavimą ir mūsų Maž. Lietuvai naudingų išrodos, o kada tūlos fabrikos, kurios iš da lies karo laike nuo priešo sunaikintos buvo, vėl atvaduotos bus ir mums patarnaus. Kauno degtukų fabrika pirmiausia mus briežiukais aprūpinti galės, o girdint, kad tarp kitko Jūsų žemėje tūli iki šiol ne išnaudoti skarbai randasi, kaip tai: druska, marmurts, kalkės, kurie galėtų tarnauti išdirbimui stiklo bei cemento, bet turint umenų, kad daugely vietų ir minerališkų versmių randasi, galima togi dël su geru lūkesčiu į ateitį žvelgti. Norint tūli Maž. Lietuvos žmone liai dēlei mūsų susijungimo baimingomis širdimis į ateitį žvelgia, tačiau paskutiniems debesiams nuo Maž. ir Didž. Lietuvos dangaus nuslinkus, prašvis vėl skaisčioji saulutė ir tada įvyks mums visiems tik rasis žegnonės pilnas ir lietuviškasis pavasaris.

Ir taip paduokime vieni kitiems ranką ir visi drauge stikime už Lietuvą, tėvynę mūsų! (visi ploja).

Valio nepriklausoma, suvienyta Lietuva! (visi ploja ir šaukia „valio“!) Valio pirmas Lietuvos Prezidentas (ilgai ploja). Valio narsioji Lietuvos Kariuomenė! (visi šaukia „valio“ ir ilgai ploja).

SLAVIŠKUMO KOVOTOJAI.

1930 m. kovo 20 d. „Königsberger Allgemeine Zeitung“ išsidėjo vienos Tilžės bažnyčios vaizdą su parašu „Rusiška bažnyčia“ (išidėmetina-rusiška!).

HAMILTONO GINČAS

Didžiai Gerb. Po ne Redaktoriam,

Nuoširdžiai dėkoju Tamstai už patalpintus pirmesnius ma no straipsnius ir tuo pačiu su teikėte galimybę viešai pasisa kyti taip mums rūpimu klausimu. Tikuosi, kad ir ši mano viešą pasisekimą neatsisakysite patalpinti, nes neišėjau pir muoju savo straipsniu žaisti koki nors paprastą žaidimą iš anks to padiktuotos lygybės principu, bet pilnumoje ir vie šiai išsiaiškinti iškelta klau si ma, kuris toli gražu, dar nėra pasiekta. Iš anks to už tai nuo širdžiai dėkodamas, reiškiau Tamstai savo gilią pagarbą

Adv. Jer. Valaitis.
Gerb. p. p. Juodiki, Mikšy, Legnike, Kšivickai,

Jūs pirmuoju savo viešo straipsniu (Nepr. Liet. 49 nr. pr. mėsni) su skambiais išvedžiojimai ir, pasakyčiau, išdidžiū tonu viešai pasiūlėte man pri siimti ir paskelbti savo lėšomis bažnyčios pailginimo apyskai tą, paaiškindami prieš visuo menę jog, girdi, tų išlaidų da rytį visuotinis parapijiečių su sirinkimas Jūsų neigaliojes. Šituo savo skambiu pasiūlymu norėjote visuomenei taip pat parodyti, kad štai, girdi, mes keturi pasirašiusieji tekalba me tiesa, turime kuo puikiau sius norus patenkinti visuome nės reikalavimus, t. y. duoti apyskaitą, o tik tas Jer. Valai tis tėra viso to pikto šaltinis, kuris tik drumsčia, anot Jūsų žodžių, tą „nešvarų vandenį lį“. Ir kas iš to viso, pasaky čiau, išpūsto burbulo išėjo. O gi blefas. Tas išpūstas burbu

las trūko į dulkes ir vėl iš tų už iškilmingų pažadų gavosi Jūsų pirmųkštis nusistatymas, būtent: noras iki paskutiniųjų apyskaitų ir toliau išlaikyti pa tamseje. Be to, kiekvienam tai darosi aišku, kad tai, kas Jūsų tiek daug priešnektė, tebuvo tik tušti žodžiai ir taip negar bingai pasibaigę pažadai. Dar blogiau. Kai tik aš Jūsų pasiū lymą priėmiau ir pasižadėjau savo jėgomis paskelbti apys kaitą, Jūs manęs taip išsigana dote, kad tuč tuojau turimą ir „gerokai globotą“ apyskaitą pasiskubino nuo savęs nusi kratyti perduodant ją kitam komitetui, kuris nieko bendro su statyba neturėjo. Reiškia, Jūs geriau pasirinkote dizerty rū kęlią, negu bet ką bendra beturėti su apyskaitos paskel bimu bei duotais tuo reikalu pažadais.

Jūs tušti pažadai ir Jūsų dizertyravimas manęs ne kiek nenustebino. Aš tai jau buvau pramatęs daugiau negu prieš gerą pusmetį. Aš užtat ir savo pirmame straipsnyje aiškiau siai pasisakiau ir daviau su prasti, kad šis statybos komi tetas apyskaitos neduos. Ir štai šiandien jau yra įvykęs tikras faktas ir Jūs apyskaitos nedavėte, nes jau iš ringo pa bėgote ir į savo vietą kovon prieš mane įstatėte kitą penke tuką.

Tamstos savo paskutiniuoju straipsniu bandote man už čiaupiti burną, prisidengę vie šio kontrolieriaus pažymėjimu. Reiškiate pasipiktinimą, neva,

Tilžėje niekas tokios nepažis ta. Vaizde matyti Tilžės Lie tuvininkų Bažnyčia. Ji staty ta tėviškės lėšomis. Statyba buvo pradėta prieš Septynerių Metų Karą ir baigiama rusų valdymo metu, bet tėviškės lė šomis ir, kas ypatingai pabrėž tina, kaip lietuviška bažnyčia.

Nors šitai nuslėpti mažiau siai būtų laikoma silpnyste. Kodėl ši bažnyčia būtina turi būti rusiška? Žinoma, gali būti ir apsirikimas, tas tačiau rodo nusižengimą prieš vokiečių tikslumą.

Esmėje, anuo pavadinimu užstojamą slavizmas ir pa sisakoma prieš lietuviybę. Tai iššaukia savotišką minčių jun gini. Vokiečių kryžievių ordi nas atvyko į Prūsiją lenkų di dikų kviečiamas. Pradžioje len kai buvo Prūsus užpuolę, bet prūsų narsumo atgrąšinti, jie pateko į sunkią padėtį. Tada atėjo vokiečiai, kurie tam tik roms aplinkybėms susidėjus, kovojo už lenkus prieš prūsus.

Tas dar ir šiandien pasitai ko... Šiandien beveik kiekvie nas vokiškas laikraštis vadina Kauno miestą lenkišku pavyz džiu — Kovno. Tai daro ir ge lėinkelių valdybos, kaip pav. Isrutės, Vadinasi, vokiečiai stoja už tai, kad laikinoji Lie tuvos sostinė būtų vadinama lenkišku vardu „Kovno“. Ži noma, ponai lenkai su tuo su tinka. Jie gal šypsosi paten kinti.

NUTYLIMA.

Kartais labai sunku suprasti vokiečių galvojimą, kai ten ka matyti, kaip vokiečių laik raščiai lietuviškumą mūsų tė viškėje (Maž. Lietuvoje) nu tyli arba net nugindija. Jeigu vietovardžiai suvokietinami, atrodo, jog vadovaujamosi ta pačia dvasia, dėl ko ir nebūtų per daug ko stebėtis. Pavyz džiui tą jau darė senovės ma kedoniečiai graikai prieš 2000 metų Egipte. Tačiau lietuvi ško vardo nuslopinimas, kur jis čia reiškia viską, surištas su ypatingu tikslu.

Paimkime pav. knygą „Deutsche Volkskunst Ostpreussen“ (Vokiečių liaudies me nas Rytų Prūsijoje), 10 tomų, Delphin — leidykla Miunchene. Joje randame 230 vaizdų. Iš jų 44 vaizdai rodo lietuvi škajį liaudies meną. Tačiau po paveikslais niekur nerandame tai pažymėta. Ten randame tik paaiškinimus „Memelland“, „Memelgebiet“, „Ins terburg“ ar panašiai. Retkar čiais užtinkamas dar žodis — kuršiškas (kurisch).

Po vaizdo nr. 13 parašyta:

„Memellandische Klete“ (Kl aipėdietiška klėtis). Tą patį vaizdą randame dr. Albert Zweek knygoje: „Litauen“, Stuttgart 1898 m. pusl. 164. Ten mes skaitome — Lietuvi ška klėtis.

Vaizdas 198 pavadintas — „Klaipėdiētē išėiginiuose rū buose“ (Memellanderin in Festhacht). Tas pats vaizdas minėtoje dr. Zweek knygoje 153 pusl. pavadintas — „Sena lietuvi sekmadinieniuose rū buose“ (Alte Litauerin in Son ntagsstaat).

Vadinasi, vokiečių liaudies menas turi būti tai, kas lietu viška! Ar ištikrųjų vokišku miui reikia pasisavinti svetimą dvasinį turtą, Argi ištikrųjų nebėra daugiau jokio jausmo šiam nesąžiningumui pajusti, kuris čia reiškiasi? Na, žino ma, bet čia reikalas reiškiasi tuo, kaip nutylėjus lietuviybę mūsų tėviškėje.

Kaip mums gerai žinoma, politikuojamys vokiečiai šian dien nepailstamai tvirtina, jog Prūsų Lietuva nesanti prūsų lietuvių tėviškė ir kad lietu viai 15 šimtmečiuose iš rytų ir šiaurės tik kaip darbininkai (!) atsikraustę į Prūsų Lie tuvą, kur juos vokiečiai maloni ai priėmė.

Tokiems mokslininkams, kaip dr. Paul Karge ar dr. Gerhad Heinrich, kurie kalba apie mažlietuvių, kaip iš Lie tuvos atvykusius darbininkus, dr. Vydūnas šitaip atsako: „O visgi pagrindiniai klausimai visiems svarbesniems tvirtini mams pagrįsti abiejų raštuose (dr. Kargės ir dr. Heinrich) net nepaliesti. Pav., iš kur Pr ūsų Lietuva (Pressisch Litauen) gavo savo pavadinimą? Kad pagal iš svetur atsikrau čiusius darbininkus, o ne pa gal to krašto ponus būtų pava dintas visas kraštas — to isto rija dar nežino. Šio klausimo bijosi abu autoriai, o jau vien atsakymas į jį būtų daktarato vertas“.

Agriovės įvairiais ir sva riais įrodymais tokių moksl ininkų teorijas, dr. Vydūnas pagaliau išveda:

„Už to viso stovi dar kitas nenuginčijamas faktas, bū tent, kad lietuviai mūsų kra štą (Maž. Lietuvą) vėl laimėjo kultūrai, po to, kai vokiečių or dinas jos senąją kultūrą buvo sunaikinęs. Pačiu žmoniškiau siu būdu jie atgavo savo tėvi škę, ją užkariavo. Ir tai yra tų laikų Prūsijos vokiškų valdo vų pripažinta. Už tai jie tą kraštą ir pavadino Prūsų Lie tuva (Preussische Litauen).“

aš Jus jau įžeidęs ir na, paga liau, man grasinatė kitomis įs taigomis, suprask, teismais. Jūs pagaliau dar maldaujate Gerb. Redaktorių, kad šis tuo klausimu nieko daugiau nepa leistu. Štai Jūs vėl viešai savo keturiais parašais davėte iš lėis antrą pažadą, būtent, dau giau, anot Jūsų žodžių, į Jer. Valaičio straipsnius nebeatsa kyti. Žinoma, tai yra Jūsų sko nio dalykas. Šiuo klausimu tik tiek galiu pridurti, kad Jūs būtumėte daug geriau padarę, kad iš viso tuo klausimu nebū tumėte prabilę, o iš karto da vę apyskaitą. Šia proga aš Jus užtikrinu, kad Jūsų grąšinimai manęs ne kiek neveikia tol, kol aš dar tebesijaučiu teisus!

Per eilę mėnesių ir bereika lingu ginčų, nesulaukęs viešo apyskaitos pasirodymo, pasiry žau pagaliau prabilti dokumen tine kalba ir jais pakelti tą už dangą, po kuria iki šiol Jūs dangstėtės ir pūtėte miglas į visuomenės akis ir tuo ją klai dinote. Šiuo kartu apsiribosiu tik garžu. Tam gi reikalui ne išvengiamai esu priverstas no rs trumpais bruožais priminti Jums jau eilę kartų kartotus faktus.

Yra nesugriauzamas fak tas ir Jūs tai gerai žinote, kad Jūs, darydami parapijos salęje viešą pranešimą, t. y. skelbda mi tariaimą Jūsų viešą apyskai tą, viešai paskelbėte, jog gara žas kainavęs 1000 dolerių. Juk šią sumą taip pat įrašėte ir į tą apyskaitą, kurią Tamsta, p. Lengnike, atsinešėte į mano butą ir čia norėjote gauti reika lingus tam parašus. O kai aš dėl Jūsų išpūsto garažo ver

tės viešai pareiškiau pasipikti nimą ir dar dėl jo neteisėtis at siradimo, tai Jūs mane apšau kėte kalbančiu netiesą ir dar, girdi, tuomi Jūs viešai įžeidu siu.

Jūs smoningai kalbate netie sę, kad garažas pastatytas ei nant Statybos Komiteto 1952. XI. 2. dienos nutarimu. Keis ta, kad Tamstos, berašinėda mi atbulinius nutarimus, susi painiojote ir pamiršote, kad garažui leidimas buvo gautas anksčiau Jūsų tariamo nuta rimo (Hamiltono Stat. Dep. raštas B. P. 8207). Jūs taip net gerai žinote, arba nuduo dote nieko nežina, kad ir me džiaga garažui buvo daug anksčiau užsakyta ir kad šį už sakymą padarė statybos dar bų vykdytojas p. Butkevičius. Jūs gerai žinote, kad pagal šį užsakymą blokai garažui buvo užsakyti 8 inčiais, nors tokio pat dydžio blokai buvo naudo jami salės pakėlimui ir kitur. Tamstoms taip pat gerai žino ma, kad tiek bažnyčiai, tiek garažui užsakyti blokai tebu vo dalimis firmos pristatyti pagal p. Butkevičiaus pareika lavimą. Šia proga pastebiu, kad bažnyčios statybai buvo naudojami ir kitų išmierių blo kai.

Jūs taip pat kalbate aiškia netiesą, kad garažas pastaty tas iš likučių blokų ir kad, girdi, tuos likučius nuo bažnyčios statybos firma atsiskausi, ko mitetui pasiūlius, bepriimti. Iš tokio Tamstų tvirtinimo seka, kad Komitetas tik nebeturėda mas ką su tais likučiais beda ryti, nutaręs iš jų pastatyti ga ražą. Aš gi tvirtinu, kad nuo

BRAZILIJOJE KURIASI LIETUVIŲ ŪKININKŲ KOLONIJA.

Įvairių tautų ateiviai Brazi lijoje, kurie tik bandė kurtis žemės ūkyje, dėjo pastangas organizuoti tautines kolonijas. Daug tų kolonijų greitai išny ko. Suorganizuoti pasisekė tik japonams, kurių ateiviai Brazilijoje greit prisitaiko.

Tautinę žemės ūkio koloni ją sukurti mėgino ir lietuviai. Toms pastangoms didelį smū gį kirtė iškilusi apgaulė par davinėjant svetimas žemes Santo Anastacio rajone, S. Paulo estate, kur buvo steigiama Naujosios Lietuvos (No va Lituania) kolonija. Jos or ganizavimas, patekęs į nesąži ningų agentų rankas, apgavo daugelį tautiečių, bandžiusių kurtis žemės ūkyje. Nusivyl imas buvo didelis. Vėliau tik po kelių metų, įsisteigė Ž. Ū. Koop. „Grūdas“, bet trūko lėšų žemės užpirkimui, trūko praktiškų tos kolonijos kūrė jų, trūko ir pačių ūkininkų ir tas „Grūdas“, pavegetavęs ke lerus metus, baigė savo dien nas neišėjęs iš organizavimosi stadijos.

Dabartinis užsimojimas su kurti lietuvišką žemės ūkio koloniją yra visai skirtingas nuo N. Lietuvos ir „Grūdo“ užsimojimų. Dabar nereikia jo kio žemės užpirkimo iš anks to. Tarpininkaujant Stasiui Vencevičiui, Melhoramentos Norte do Parana kompanijos žemių pardavinėtoji, tos kom panijos vadovybė sutiko, kad iniciatorių išrinktame plote vienu metų laikotarpyje žemė bus pardavinėjama tik lietu viams. Tokia koncesija yra di delis laimėjimas. Kiekvienas žemę perka tiesiog iš kompa nijos, kuri pirma, prieš par duodant, ją atmatuoja, prive da kelius, kad būtų galima privažiuoti automobiliu ir par duoda geromis sąlygomis: 30 proc. perkant, 10 proc. sekan čiais metais ir po 20 proc. per kitus 3 metus. Lietuvių kolo nijai žemė rezervuota prie Cia nortės, būsimo didžiausio mies to Paranos šiaurėje, kur dabar jau statomas aerodromas ir ve damas geležinkelis. Ji yra ka vos zonoje. Todėl turime tikėt is, kad iniciatorių kvietimą iš girs kaip tik tie lietuviai ūki ninkai, kurie gyvena nederlin gose žemėse.

Dabar truputis žinių apie Paranos estadą. Jis susisiekia su S. Paulo, S. Catarinis ir Matos Croso estadais, i taip pat su Argentina ir Paragva ju. Ploto turi 201.288 kv. km., apie 4 kartus didesnis už

buv. nepriklausomą Lietuvą. Bet gyventojų turi tik pus tje čio miliono. Žemės paviršius pakilęs nuo 200 iki 900 metrų nuo jūros lygio, vidutinė tem peratūra 17 C. Pačiuose pie tuose būna stiprių šalnų, o kai kada žiemos metu pasirodo ii sniegas. Gyventojų mitybos šaltinis yra žemės ūkis. Čia au ga ryžiai, pupos, kukurūzai, cukrinės nendros, visokios dar žovės, vata, kava, bulvės, kvie čiai ir miežiai, o sodus galima užaivesti, kaip Lietuvoje. Bet šiuo metu pagrindinė ūkio ša ka yra kava. Siemet jos pri skinta atri 5 milijonų maišų. Ir ūkio žinovai tvirtina, kad Pa rana yra būsimoji Brazilijos Ukraina. (Ž.)

LITERATORINIS POPIETIS

Akademiniis sambūris sek madienį suruošė gana įdomų literatūros, muzikos, dainos ir šokio popietį. Sambūrio pirm. inž. Naginioniui pasveikinus susirinkusius, M. Aukštaitė skaitė savo kūrinius, įsijausda ma ir tragizuodama. „Dingęs sūnus“ padarė stiprų įspūdį. Kompozitorius F. Morel skam bino modernios savo kūrybos kūrinius, kuriuose ryškus au toriaus veidas. Įdomu, kad tū li sąskambiai suvedami į triu kšmus, tačiau bendroje kompo zicijoje derinasi. H. Nagys pa skaitė savo eilėraščių, kurie taip pat modernūs. Gaivalingai besiveržią sodrūs vaizdai, ge rai patiekiami, buvo įspūdin gi. E. Gailevičiūtė kukliai, bet aiškiai, skaitė „Dr. Kripštuko vizitą pas Belzababą. J. Žmuidzinas skaitė autobiografinį fragmentą „Nuo 9 sv. ligi 6 pėdų“ ir eilėraščius. Jo kū ryba savaiminga priėjimu prie temos. K. Veselka paskaitė re alistinį novelės fragmentą, gy vai perdavusį tremtinio būvio skeveldras. J. Akstinas gyvai paskaitė Andriūšo apie Plavė jų kaimą. B. Vaitkunaitė iš raiškiai pašoko 4 šokių, palydint P. Sorelio muzikai ir ritmo muštukams. Ji visuose šokiuose parodė gerą išraišką. Koncertą užbaigė Z. Lapino vedamas kvartetas (Jaugelis, Barauskas, Murauskas ir Vai švila), kuris yra gerai susigie dojęs, gerai suderintas ir gerai praskambėjo. Tiktai vedėjui ir pačiam kvartetui ar ne ver ta būtų peržiūrėti linkimo i kabaretinį žanrą klausimas? Brendai, popietis buvo praleis tas visai gražiai.

bažnyčios remonto teliko tik keliolika cementinių blokų ir tai tik 12 inčų, kurie sudėti į garažo pamatą. Gi garažo sie nos pastatytos tik iš blokų 8 inčų, kuriuos, kaip paminėjau, p. Butkevičius buvo užsakes ir jo pareikalavimu garažo sta tybai atgabenti.

Jeigu gi Jūs savo keturiais parašais viešai tvirtinate, kad nebeturėjote kur likučių dėti, tuo labiau žinodami, kad 8 in čių blokai taip pat buvo reika lingi ir salės pakėlimui ir kitur ir dar tvirtinate, kad firma pasiūlytus likučius atsiskausi priimti atgal, tai aš, pasiremda mas tais Jūsų nusakytais tvir tinimais, konkrečiai jūsų ir klausiu:

1. Kur Jūs padėjote 260 ce mentinių blokų 8 inčų, ku riuos užsakėte ir gavote pral inkus trim mėnesiam nuo ga ražo pastatymo, t. y. kuriuos užsakėte ir gavote 1953 m. va sario mėn. 24 dieną iš firmos J. Cooke Concrete Blocks Ltd? (Pamatas šios firmos medžia gos sąskaita - invoice — 1445 nr., paminėtos datos). Kaip ži nome, garažas, ir pagal Jūsų tvirtinimą, pastatytas maž daug apie lapkričio pirmąją pusę 1952 metais.

2. Ir kodėl gi Jūs šių blo kų vertę įtraukėte į apyskaitas išlaidas, ypač žinodami, kad blokai bažnyčios remontui jau nebebuvo reikalingi, ir kaipo tokius, bandėte firmai grąžinti?

Štai, augščiau nurodytais do kumentais įrodžiau, kad Jūsų tolimesnės tuo reikalu kombi nacijoms bei istorijoms pada rėtas palas.

Nukelta i 8 puslapį.

V. A. M.

Vladas Putvinskis-Putvys

VII

1922 m. birželio mėnesio pa baigoj įvyko visuotinis šaulių būrių atstovų suvažiavimas Kaune. Jo metų Putvys drau ge su savo padėjėju Miku Mi kelkevičium atsisakė iš L. S. S. vadovybės, sutikdamas bū ti renkamas tik į Centrą Val nybą. Abu į naują C. V-bą iš renkami nariais ir taip pat LŠ S garbės nariais. Bet pačias LŠS Centro Valdybos pirmi ninko pareigas 1922 m. liepos pirmom dienom Putvys per duoda naujam pirmininkui. L ŠS viršininko pareigas nustoja eiti šiek tiek vėliau, tų pačių metų rugsėjo—spalio mėn.

Bet neilgai jam teko ilsėtis senam Silo - Pavėžupy. Vieno artimo Putvio bendradarbių, LŠS C. V-bos prezidiumo na rio pasiūlymu, tų pačių 1922 m. spalio mėn. 18 d. vakare, pirmininkaujant C. V-bos pir mininkui prof. V. Krėvei-Mic kevičiui bei dalyvaujant klai pėdiečių atstovam, įvyko slap tas LŠS Centro Valdybos pre zidiumo posėdis, kuriame bu vo nutarta ruošti Klaipėdos su kilimą. Klaipėdiečių atstovai pareiškė norą, kad V. Putvys atvyktų pas juos į Klaipėdą ir padėtų jiems organizuoti. Tų pačių metų lapkričio mėn. V. Putvys su žmona, LŠS vadovy bės įgaliotais, pasikvietęs dar vieną padėjėją, nuvyksta į Klaipėdą ir ten slapta darbuo jasi iki pasikartoję širdies smū giai priverčia jį grįžti atgal į Silo-Pavėžupį, savo darbą pervedus minėtam padėjėjui, kitam C. V-bos žmogui. Iš ten be pertraukos sekė dalykų eiga. Šaulių didvyriški žygiai Klaipėdos sukilime ir jų ten sudėtos kraujo bei gyvybės au kos lietuvių visuomenei yra gerai žinomos.

Visuotiniam suvažiavime pa sitraukdamas iš Sąjungos va dovybės, Putvys tikėjosi pa lengvinsią Sąjungai išvengti smūgių. Jis pats apie tai iš sireiškė vienam savo straips nių: „Visuomenė ne visur su pranta šaulius; kai kur kyla jais nepasitikėjimo. Lietuvos nepriklausomybės prieštai ir iš vidaus ir iš lauko kovoja, intri guoja prieš šaulius, stengiasi paslėpti, subanalizuoti šaulių darbą...“ Taigi, pasitraukda mas galvojo sušvelnint situ aciją, manydamas, kad gal tie smūgiai nukreipti prieš pačią Šaulių Sąjungą, kiek prieš jo asmenį. Vėlesni metai parodė, kad jis skaudžiai apsiriko. Vi sokios rūšies smūgiai prieš Š S nesiliovė ir Putvio pasitrau kimas atnešė tik žalos.

Tų smūgių Putvys susilau kė net iš kaikiurių asmenų nau jį LŠS vadovybę. Jam buvo trukdoma veikti kaip idėji niam šauliui tų pačių šaulių tarpe. Ir aplamai kai kurie nauji vadai pasireiškė tokiais veiksmams, kurie buvo priešing gi šauliškumo idėjai ir dvasiai. (NB. Čia jokių būdu neturi mas galvoj gerb. prof. V. Krė vė - Mickevičius). Išvengti at sakomybės ir neklaidinti šau lių savo bendradarbiavimu su nauja vadovybe, Putvys buvo

priverstas nutraukti net savo rašymą į „Trimitą“, kas buvo itin skaudu.

Ir tik po 2—3 metų Sąjun gos vadovybei pasikeitus, Put vys vėl pradėjo bendradar biauti su Sąjungos centru ir vėl rašyti į „Trimitą“. Šiaip jau per visą pasitraukimo lai kotarpį jis rašė tautos ir šau lių Sąjungos ideologinius str aipsnius, stengdamasis užkūti visą laiką jaučiamą spragą, ka dangi rašytos LŠS ideologi jos nebuvo. Centro šauliai sa kydavo, kad LŠS ideologija yra Putvio galvoj. Ir iš tikro jis apie save skleidė idėjinę rimtį ir šilumą. Jo galvoj, kaip katilė, virė idėjų pasaulis, tik nebuvo laiko nė ramybės tas idėjas išdėstyti raštu.

Tuo tarpu Centre ėjo nuola tinė kova dėl Putvio grįžimo Sąjungos vadovybėn. Paga liau jis grįžo. Tai įvyko po vi suotinio LŠS būrių atstovų su važiavimo 1928 m., kuris jį iš rinko LŠS garbės pirmininku ir nuolatiniu Centro Valdybos nariu. O naujoji Cntro Valdy ba pirmam posėdy jį išrinko C. V-bos pirmininku. Jis su spinduliavo gražia savo veika, bet po 7 su viršum mėn. staiga mirė nuo širdies smūgio Kaune 1929 m. kovo 5 d. vi su savo darbų įkaršty. Palai dotas Kelmės R. katalikų kapi nės Lietuvos Respublikos lė šomis. LŠS Centro Valdyba, šaulių rinktinės ir būriai, gerb dami jo atmintį, iki pat bolše vikų okupacijos ruošdavo pa maldas bažnyčiose ir minėji mus salėse. Tam tikram lai kotarpiui visiem šauliam bu vo paskelbtas gedulas ir Put vio atminčiai pašvesta eile „Trimito“ numerių, kuriuose surinkta gražios medžiagos bei atsiminimų apie jį. Lietu vos Šaulių Sąjunga išleido 2 tomus Putvio rinkinių raštų, o nebaigta spausdinti jo bio grafija (atsp. 240 pusl.) bol ševikam antrą syk ateinant į Lietuvą buvo užkasta žemėj. Jos autorius bendradarbių pa dedamas, ruošias ją vėl atkur ti iš atsiminimų bei turimos me džiagos ir šaltinių.

Šios sukakties proga yra nu matyta, jei pavyks rast leidė ją, išleisti vienam tome svar besnius Vlado Putvio raštus, pridėjus jo trumpą biografiją.

VIII

P. O. W. (peoviakų arba len kų slaptos karinės organizaci jos) sąmokso susekimas ir lik vidavimas, Klaipėdos sukili mas, tai neatskiriami nuo šau lių Sąjungos ir Vlado Putvio darbai. Apie šaulių dalyvavi mą laisvės kovose su bermon tininkais ir vėliau su lenkais buvo jau minėta.

Kaip atskirą įvykį būtų ga lima dar ptninėti dar Hyman so projektą. Čia Putvys pa naudojo visą savo asmenišką įtaką, veikdamas ne tiek kaip Šaulių Sąjungos viršininkas, bet kaip privatus pilietis ir as muo, kad tauta būtų tuo reika lu užklausta ir aiškiai apsi sprestų tarti „ne“. Tuo reika lu jis plačiai rašė spaudoj, ra gino kitus rašyti, organizavo mitingus visam krašte. Tau

JIEVA SIMONAITYTĖ

Senasis bokštas Įsros pakrantėse

Ryto rasoj atsipraususi užtekėdama skaisčiai prašvito pavasario saulė. Lyg mergaitė jauna, daili, pasipuošusi ji no ri pamatyti savo veidą Įsros upės vandenį. Bet krantus sergstą krūmeliai, rodosi, tyčia lankstosi vienas prie kito lyg išdykauja vaikučiai, kurie dedasi turį kažį kiek paslapčių į vienas kito ausį pripasakoti, ir niekur negali saulutė pro juos prasiskverbti.

O Įsra teka ramiai sau tolyn, nėmaž nesirūpindama dėl medelių lankstymosi, ir įžambiai ji pakilo aukštyn, virš krū moknių galvų. Bet ir taip dar ne visos klūtys nugaletos: dar viena didesnė, atkaklesnė negu kitos — tai senasis bajoro Šimonio rūmų bokštas.

Kiek amžių jis jau stovi čia, ant Įsros kranto, niekas nežino ir niekas nežinos. Galingai, nepajudinama ji čia sto vėjo nususkaitomus metus, būdamas lietuvių sargyboje.

Šiandien jau niekam nebereikia jo sargybos. Šiandien jo plyšiuotos sienos ne tam, kad lietuviai čia pasislėpę šaudy tų savo strėlėmis ir neatmušamus priešus, kurių pulkai nesu skaitomi kaip židrai pajūrį puola bajorų pilį. Taip, kita dos čia tikros pilies būta. Bet amžiams slenkant ir griūvan čioji pilis liko be prasmės. Ir vienas sumanus Šimonį pro tėvių pastatė čionai tvirtus sau, savo vaikams ir vaikų vai kams namus, kuriuos aplinkiniai būrai rūmais praminė. Vi sas nereikalingas kampuotas sienas ansai protėvis nugriovė.

Tik bokštas pasiliko, nors jo taip jau nereikėjo. Bet bokštas ir šiandien dar nežino, kad jis nebereikalingas. Jis

Lėna Šulmistraitė ir Kostas Leipus sukūrė lietuvišką šeimos židinį. Čia juos matome apsuptus sutuoktinių dalyvių, bei palydovų. Iš kairės: B. Šližaitytė, S. Baltauskas, M. Stankaitytė, J. Rimkevičiūtė, H. Katasanovas, I. Leiputė, J. Leipus, J. Kurelavičius, K. Leipus, L. Šulmistraitė-Leipuvienė, J. Šulmistras, H. Šulmistraitė, A. Viskantas, E. Renkai tytė, E. Pinkevičiūtė ir A. Pilypaitis.

Foto Martin.

tai griežtai apsisprendus ir pa sisakius minėta prasme, Lie tuvos vyriausybė, jausdama visą kraštą už savęs, davė tokį pat aiškų ir griežtą atsakymą Lenkijai. Taip tautos vieša nuomonė parėmė vyriausybę.

Baigiant, V. Putvį būtų ga lima pavadinti tautos vienybės bei tautos ateities idėjos apaš talu-pranašu. Jis dirbo, jo pa ties žodžiais tarant „... kad susidarytų tokios sąlygos, ku riose plėstųsi ir tobulėtų visa, kas yra lietuviška, kad būtų padėti pamatai tikrai tvirtai ir tikrai lietuviškai Lietuvai“. Lietuvos Šaulių Sąjungoj jis matė isikūnijusį savo pasakos Lietuvos karalių: „Kai tėvy nei gresia pavojus, kai muša slėgiančio reikalo dvylakta va landa, jis eina į besipešančių dėl valdžios žmonių tarpą ir jie tuokart susitaiko. Vienas kitam nušileidžia ir išvaduoja tėvynę...“

Sveikindamas vieną šaulių visuotinį suvažiavimą 1925 me tais jis sakė:

„Netuščias pasigyrimas bus, bet tikra teisybė, jei pasaky sim, kad Lietuvos Šaulių Są junga yra iš tų, kuri arčiausiai stovi prie pat tautos širdies. Pats likimas, pats gyvenimas stumia mūsų broliją būti tau tos aukuro tarnais, sargais.“

Jeigu tiesa yra, kad Lietuva gali augti tik eidama tautos keliu, tai didesnė tiesa, kad ei dami tuo keliu, mes neturim at silikti, bet turim stengtis bėgti pirmi. Atsiminkim istoriją. Buvo Lietuvos valstybė ir žu vo ir dabar vėl atsirado. Bet mūsų tauta nežuvo nė karto, bet jeigu būtų žuvus, nebūtų atsikėlus per amžių amžius... niekada.

Valstybės armija negali gy vienybėj“.

dar, manding, nesupranta dabarties. Jis vis tebegyvena at minimais ir kažin ko lyg laukia. Ne laisvės kokios. Jis visai yra užmiršęs, kad paskutinė kadaise buvusi kova baigėsi lie tuvių nenaudai, ir šiandien jie gyvena svetimoj ponystėj. Tiesa, jis daug karo gaisrų matęs, daug karo šauksmų gir dėjęs, ir to jis neužmiršęs. Todėl jis visada dar pasirengęs atmušti kažkokį priešą, norintį užpulti Lietuvą.

Juokingas tas senis bokštas. Jis nė pats nebežino, kad tie plyšiai, kur kitados lietuvių šautuvai kyšojo, šiandien net la bai padidėję. Todėl jis kartais atrodo lyg bedantis senelis. Vėjai švilpia ir ūbuoja pro anuos plyšius, gaudydami vienas kitą. O tai girdisi lyg kad senis švepliotų.

Bet bokštas, augštas, platus ir dantuotas, stengiasi at rodyti garbingas. Saulės spinduliai tai žino, užtai ir apipina senio galvą auksiniu vainiku. Ir senis bokštas jaučiasi esąs teisingai tokios garbės vertas. Ir jau truputį per daug išdi dęs vaikiškasis senis žvelgia patsai Įsros vagon — nori ste bėti savo didybę. Įsra žino, kad senis jau niekingas; nebė ra jis jau bendralaikis, seniai atgyvenęs. Bet nenori ji užgau ti jo šlovės. Ji nori palikti jam nors tą paguodą ir dėl to pa dailina jo išvaizdą. Ir senis bokštas džiaugiasi, patenkintas savimi!

O kad pro jo prodančius atsispindi saulutė Įsros van deny, to jis nebepastebi.

Ir ano senojo bajoro, kuris bokšto pažemyje ilsisi, sta tytieji rūmai jau sensta, kai kur jau linksta. Šiandieninis rū nų savininkas taip jau skaičių metų ant savo kupros neša. Šauniai sulinkęs žingsniuoja jis per kiemą. Ir beveik nori jį sulyginti su senuoju bokštu, kuris jau krypta į šoną.

Bet juk Šimonis jau nebematęs jokių atūžiančių karo ba ūg, užvirstančių Lietuvą, kurias matė plyšiuotasis, dantuota sis bokštas. Juk jam jau neberekėjo tvirtis ginklo, ginti tė-

KULTŪRINĖ KRONIKA

DAILININKĖ A. TAMOŠAITIENĖ VYKDO NAUJUS PROJEKTUS.

A. TAMOŠAITIENĖS IR V. VESELKOS DARBŲ PARODA.

Teko sužinoti, kad dail. A. Tammošaitienė šiemet yra pa siryžusi atlikti didelį tautinių audinių audimo projektą. Ji yra suprojetavusi išausti įvai rių rūšių audekų. Tiems suma nymams vykdyti jau yra pa ruošti projektai, kurie jau pra dėti vykdyti. Po savaitės kitos jau bus išausta visa serija Vil niaus krašto audekų. Jau esan čios prauštos staklės ir ki tiems audeklams. Tai yra nau jas darbų sumanymas, kuris turės atskleisti lietuviškųjų audinių grožį ir savaimingu mą, būdingą lietuvių tautai.

— Lietuvių Bendruomenė Amerikoje turi 12 apygardų, kuriose veikia 53 skyriai.

vuoti be valstybės. Bet kol tauta gyva, turi gyvuoti jos kariuomenė. Bet ne čia mūsų kelrodė žvaigždė: būkim tau tos kariuomenė. Būkim tau tos kariuomenė šalia valstybės armijos. Būkim ją plačiausiai tą žodį suprasdami, ne vien tikta ginkluotos kovos lauke, kur armijos vadovybė sudary sim viena, bet ir visur ten, kur tautos ateities kuriamoji valia ir darbas reikalauja pa gelbos, visur kur mūsų tautos teisės reikalauja gynėjų. — Ne įeškokim privilegijų, nes jos neša nelaimę. Teveda mus lie tuvių tautos žvaigždė — idė ja pro šalį partinės politinės kovos. Žiūrėkim į tolimą ateitį ir ženkim jon drausmę ir vienybę“.

v. a. m.

Detroito lietuvis Vladas Pa uža dabar ruošia didelę tauti nių dirbinių parodą. Toje pa rodoje vyraujančią padėtį už ims dalininkės Anastazijos Ta mošaitienės Vilniaus krašto kaišytinių lietuviškų audinių ir V. Veselkos medžio droži nių darbai. Žada būti įdomi pa roda. P. Tammošaitienė, kaip girdėti, tai parodai savo dirbi nius jau netrukus išsiųsianti.

MONTREALIO MENININ KAI VYKSTA Į AMERIKĄ

Operos solistė E. Kardelie nė ir pianistas K. Smilkevičius ateinančią savaitę vyks ta kon certo į Waterbury, Conn., kur labdaringiems tikslams kon certą ruošia BALFas. Koncer tas bus balandžio 4 dieną, sek madienį. Montrealio koncer tantai Waterbury duos didelį ir įvairios muzikos koncertą, apimantį lietuvių liaudies dai nas, originalią lietuvių kompo zitorių kūrybą ir pasaulinius kompozitorius. Programoje bus: Banaitis, Jakubėnas, Zile vičius, Bacevičius, Kačanaus kas, Mozartas, Šumanas, Rach maninovas, Debussy, Casella, Stravinskis, Seant-Seans, Čiur lionis ir kiti.

INŽINIERIAI VALDIŠKOJE TARNYBOJE.

Statybos inžinieriai P. Le lis ir M. Gvildys nuo š. m. ko vo 1 d. perėjo dirbti į Ontario el Manarą“ ir kiti raštai bus prov. Kelių Valdybos Tiltų išleisti knygoje, kurią ruošia skyrių (Department of High

ways, Bridge Office). Jau nuo seniau du lietuviai inžinie riai — J. Šližys ir p. Katche ten dirbo Surveyor skyriuje.

Ottawoje valstybinėje tar nyboje yra inž. A. Paškevičius ir architektas p. Trečiokas. Yra ir daugiau lietuvių, dir bančių valstybinės tarnybose.

TRUMPOS KULTŪRINĖS ŽINIOS.

— Brazilijoje, S. Paulo mieste medicinos mokslus bai gė Algis Zukas, ten gimęs iš tėvų, kurie į Braziliją iš Lietu vos atvyko 1927 metais.

— Rašytojas P. Andriušis šiemet išleidžia knygas: Cer vanteso „Don Kichoto“ antrą laidą ir dvi savo naujas kny gas „Tipelė“ ir „Linksmybės laivą“.

— Lietuvių Enciklopedijos 2 tomas išėjo kovo 16 d. Abu tomas dar galima gauti „Nepr. Lietuvos“ redakcijoje, kurioje dar galima užsiprenumeruoti visą enciklopediją.

— Dail. V. K. Jonynas da lyvavo 39 Amerikos grafikų parodoje New Yorke, kur bu vo išstatęs savo medžio raiži nį „Europa“.

— Aidų muzikos - literatū ros vakaras, kurio metu bus įteikta 500 dol. premija už lite ratūros veikalą, įvyks balan džio 25 d. Brooklyne.

— Smuikininkas I. Vasylių nas persikelia iš Kolumbijos į JAV, Bostoną.

— „Draugas“ ir šiemet skelbia romano konkursą. Ro manas jury komisiją turi pa siekti ligi lapkričio 1 dienos.

— O. M. Milašiaus „Migu el Manara“ ir kiti raštai bus prov. Kelių Valdybos Tiltų išleisti knygoje, kurią ruošia skyrių (Department of High

vų žemės. Seniai, seniai jau jo tėvų tėvams ginklas išdaužtas iš rankų. Seniai, seniai jau mylimasis kraštas yra svetimtau čių rankose. Bet jis pasiliko dar bajoro vardą ir kaip bajoras elgiasi. Bajorų dvasioj vaikai auklėjami ir mokomi, kaip gerbti ir ginti bajorišką savo kilmę ir vardą.

Tiesa, ne kardu prie šalies, kaip protėviai kitados, jis gina tėvų palikimą. Bet to ir nereikia: svetimtaučiai jo neužkabina. Nekliudo jo, lyg jo visai nebūtų. Rasi tatau taip sunkiai slėgia senį. Rasi dėl to linksta jo kupra. Rasi...

Bet Šimonai moka tylėti. Jie neišplepa kitiems savo sielos paslapčių. Siaučiančią audrą krūtinėj jie sau vieni nu malšina. Tik Šimonio veide likimas savo skaptu įrenčia vieną bruožą po kito. Juo senyn jis eina, juo bruožų daugėja. Jų jau niekada nepaslėpsi. Juos pastebi ne tik priešas, bet ir draugas. Tik priešas nesidomi jais, o draugas su pagarba lenkia galvą prieš Šimonį.

Bet Šimonienė visai jau ne viduramžių lietuvių karžygė. Dar niekada ji nepamanė, nepagalvojo, kaip tai buvo, kaip tai atsitiko, kad čia, lietuvių žemėje, viešpatauja svetimieji. Nė maž jai tat nerūpi.

O ji taip pat bajorų giminės. Jos lopšys Priegulos pa krantėj stovėjo, senoj Zigmanto pily. Ir jos senoliai kitados buvo galingi karžygiai, ir ne vienas savo krauju apslakstė Lietuvos žemelę, gindamas ją nuo priešo. Seniai tatau buvo, rasi ir todėl jai nebemalonu prisiminti.

Ir ji nėmaž nesisieloja, kad jos tėvų senoji pilis svetimų jų Burg Siegesmund pavadinta ir kad ateiviai joje viešpa tauja.

Tik vieną rūpestį tepažįsta Šimonienė: savo vaikus už auginti Dievo baimėje ir ištikimais karaliaus valdiniais. Bet Šimonių vaikų gyslose teka lietuvių bajorų kraujas.

LIETUVIO TEISMAS AUSTRALIJOJE.

Adelaidėje, įvyko Pietų Australijoje gyvenančio lietuvių teismo pirmininkas p. V. Požėla, nariai: kun. dr. P. Jutulys, L. Garba liauskas, M. Navakienė ir inž. V. Kmitas. Kaltintojai buvo: teisin. V. Stasiškis, ir teisin. J. Kalvaitis; lietuvių tremtinių gynė teisin. E. Reisonienė ir rašytojas P. Andriūšis.

Apklausinėjant ištisą eilę liudytojų, paaiškėjo tokie reikalai, kurie buvo užmiršti arba apleisti. Ypač plačiai buvo paliestas mokyklos klausimas, jaunuomenės auklėjimas, cho ro, teatro, tautinių šokių, sporto ir kiti reikalai.

Teismas, pastatęs kaltės klausimus, išsprendė iš kaltinamojo akto, paskelbė tokį nutarimą:

Kaltinamuoju aktu, Bendruomenės Prokuratūros surašytu 1953 metais rugsėjo 12 dieną, lietuvis tremtinis kaltinamas:

gyvendamas Pietų Australijoje, sąmoningai statė savo asmens reikalus pirmoje vietoje ir atsisakė nuo savo lietuviškų reikalų;

1. Kad jis tremties metu, 2. Kad jis sąmoningai nepa laikė lietuviškos spaudos ir knygų;

3. Kad jis sąmoningai bei kotuoja kultūrinės įstaigos;

4. Kad jis sąmoningai neprižiūrė priaugiančios kartos, gerai žinodamas, jog tai kenkia lietuviškumui ir skatina i nutautėjimą, nes:

a) jaunimas nesidomi savo mis organizacijomis,

b) neleidžia priaugiančios kartos i savaitgalio mokyklą ir

c) pramokę svetimos kalbos, įneša i savo kalbą visokių svetimybų, tuo teršdamas lietuvių kalbą; ir

5. Kad jis, ten pat gyven damas, sąmoningai neužsimo ka solidarumo ir kitų mokesčių.

Išklausęs šalių liudytojų pa rodymus ir apsvaistęs visas by los apylinkės, Adelaidės Apy linkės Bendruomenės Teismas rado:

Gyvą šalių dėmesį sukėlė teismo reikalai. Mažesni ar didesni būdami, jie — sako Prokuratūra — sudarė visą jo gyvenimą, o visuomenės reika lams nebelikę vietos. Tačiau savo nuomonės ji neįrodė. Mū sų bendruomenė — kaip teisin gai pastebėjo Gynyba — yra maždaug tokio didumo, kaip Lietuvos vidutinė parapija — apie 2.000 žmonių. Ji turi cho rą, teatrą, koncertus, sporto, šokių ir kitas organizacijas. Ar rasi visa tai parapijoje? Ar gerai, ar blogai vedamos tos organizacijos — jų yra 16 — kitas dalykas. Bet abejoti ne tenka, kad be teismo jo jos neapsieina. Jis yra tarpe jų 60 nuošimčių, kurie dalyvauja visose bendruomenės organiza cijose.

Nepamiršo teismas nei savo spaudos — laikraščių su knygomis. Liudytojas parodė, kad „Australijos Lietuvių“ skai to 600—700 žmonių, t. y. apie 33 nuošimčius, ir „Mūsų Pa

stogė“ apie 15 nuošimčių. (Čia turima galvoj Adelaidė. „M. P.“ red.). Perkama ir knygų. Vienų daugiau, kitų mažiau — žiūrint, kokios jos.

Prokuratūra taip pat neįro dė ir savo nuomonės apie boi kotą — būk teismas šamo ningai vengias kultūrinių or ganizacijų. Tačiau jose, kaip liudytojai parodė, netrūksta žmonių. Chore, pavyzdžiui 29 žmonės, šokių grupėje 11 (an kščiau buvo net 18), sporto klube pradžioje buvo 82 (vė liau narių skaičius sumažėjo dėl mokesčių nemokėjimo). Biblioteką lanko 60 skaityto jų. Visi varžosi dėl naujos kny gos, kurią perskaito 200—250 žmonių. Per metus priauga skaitytojų iki 50 nuoš. I kon certus, geriau paruoštus, atei na iki 500 žmonių. Teatrai, pa skaitos taip pat lankomi, nors jiems sunkiau. Didžiausia prie žastis — pati visuomenė, dar nepasiekusi augštesnio kultū ros lygio. Išvada — tikslin giau priėjus mūsų vadovaujan tiems veiksniams prie visuo menės, išjudinti ją ir pakelti.

Bet reikia sutikti su Proku ratūra dėl mūsų šeštadienio mokyklos. Ji apleista. Iš 200 mokslo amžiaus vaikų tuozre gistruota vos 78, gi pamokas telanko apie 30 — pirmoje gru pėje 5 nuoš., antroje — 14 nuoš. Mokytojų yra 30. Mo kestį temoka 37 šeimos iš 40, nors visos sutiko. Ir daugiau lėšų būtų, jei be parapijos dar kuri nors kita organizacija jas tvarkytų. Teisingai Prokura tūra kaltina teisiamaį ir dėl mokesčių nemokėjimo. Per pu sę metų surinkta solidarumo mokesčio tik apie 3,5 nuoš. T. Fondo pasų parduota 226, Ge nocio ženklių 157 už 4 sv. 9 šil. 8 p. Sporto „Vytis“ klu bas turėjo išbraukti apie 60 savo narių dėl mokesčių nemo kėjimo. Kitų organizacijų ka sos — taip pat mažos, jei ne visai tuščios. Negali pasidžiau gti savo kasa ir Apylinkės Vai dyba. Reikalų daug. Opių ir skaudžių reikalų, o pinigų ma žai. Niekas jų neduos mums, jei mes patys jų nesudėsime. Skirdami savo turto dalį, mes ne tik atliekame savo kultūros reikalus, bet ir tvirtiname ben druomenės organizaciją, su teikdami jai sąlygas — veikti ir augti. Teisiamašis nusikal to, parodęs nepakankamo rū pesčio dėl mokesčių mokėjimo.

Dėl to, kas išdestyta, Ade laidės Apylinkės Bendruome nės Teismas, vadovaudamasis Lietuvių Tautos gyvybiniais siekimais,

nusprendė

Pietų Australijos Lietuviui Tremtiniui pareikšti įspėjimą:

1. Dėl nepakankamo rūpes tingumo leisti savo vaikus i šeštadienio mokyklą ir 2. Dėl to pat nerūpestingumo mokėti solidarumo ir kitus mokes čius, gi dėl visų kitų kaltinimų ji išteisinti. (M. P.)

— Liet. op. sol. Juzė Augai tytė minėjo savo 20 metų see nos darbo sukaktuves Philadel phijoje.

Mokslo-technikos naujienos

VEŽYS.

Iš visų ligų, gal pati pikčiausia yra vėžio liga, nes iki šiol dar nėra išrasta vaistų, kurie tą ligą galėtų nugalėti, nors medicinos mokslas deda daug pastangų kovoj su vėžio liga. Jau vien vėžio ligos var do paminėjimas sukelia baimę žmonėse, ir tuoj galvojama apie mirtį, nes dėl klaidingo supratimo galvojama, kad vė žys yra neišgydomas.

Vėžio liga, kaip ir kitos li gos, pradeda laikų gydymą, yra išgydoma. Todėl reikia tą baisų žmonių priešą — vė žį — pažinti, kovot su juo be baimės, imant dėmesin, kad laikas dirba vėžio naudai: kuo anksčiau pradėdamas gyd ymas, tuo daugiau galimybių pasveikti. Daugiausia miršta lgonių dėl širdies ir kraujagys lių susirgimų. Antroji vietoj, seka vėžio liga. Šiaurės Ame rikoj 1940 metais mirė dėl tos ligos 170.000 lgonių.

Moterys vėžiu suseraga daž niau, negu vyrai. Pas moteris vėžys įsigali dažniausia krūty se ir gimdoj. Toliau seka oda, virškinamieji organai (skilvis, jarnos, žarnos), plau čiai, šlapimo pūslė ir tt. Rei kia kiekvienam žinoti bent svarbiausius tos ligos pasireiš kimus, kad laiku pradėjus gy dymą.

Priešingai kitoms ligoms, kurios prasideda skausmais ir karščiu ir lyg varyte varo pas gydytoją, vėžys prasideda ne jučiomis. Tik po kurio laiko apčiuopiamas ar pastebimas ku rioj nors kūno dalyje guzas. Kaip žinome, žmogaus kūnas yra sudėtas iš mažų dalelių — celių, lyg namas iš plytų. Vė žio atveju, celės pradeda spar čiai augti ir to pasekoj atsiran da guzas, kaip pav., pas žmo nes karpos. Guzai, vėlai prade jus gydymą, kraujas guzo da leles išnešioja po visą kūną ir įvairiose kūno vietose prade da augti nauji guzai. Vėžys gali slėptis įvairiuose pavida luose: karpose, apgamose, spuoguose, ilgai negyjančiose žaizdose. Karpos, apgamai, spuogai gali ilgą laiką pasilik ti tam pačiam stovyje, bet kar tais ima staiga didėti, odos pigmentas (spalva) pasikeičia ir gali pavirst vėžiu. Jei vėžys atsiranda matomoj vietoj, ligo nis kreipiasi pas gydytoją, bet jei pradeda augti plaučiuose, skilvyje, tai yra pavojus, kad jis išsiplės nepastebimai. To dėl reikia bent vieną kartą per metus tikrinti pas gydytoją sveikatą, daryti kraujo anali zus ir rentgeno nuotraukas.

Vėžys pasireiškia įvairiausi pavidalu, žiūrint kokioj kūno dalyje atsiranda. Skilvio ve žys duoda vėmimus, virškini mo sutrikimus, blogą kvapą iš burnos, viduriavimus, svo rio kritimą. Plaučių vėžys duo da kosulį, skreplius su krau jais, skausmus. Gerklės vėžys išsiskiria nuolatiniu užkimimu.

Priežastys, kodėl pradeda augt vėžys, iki šiol dar pilnai nežinomos. Tačiau kai kurios jau yra ištytos. Pav., dažnas vienišas senelis, kuris liūdi dingusio draugo. Ir nuo tuokart Simonis visada nusilenkia prieš senį ažuolą.

Salia ažuolo didelis keturkampis akmuo. Daug yra apie jį padavimų. Bet ne tai rūpi seniai Simonui.

— Pirm keletos amžių ten stovėjo Lietuvos kunigaikštis. Siaučiant karo audrai jis pats bėrė šventų žolių i aukuro ugnį. Ir lietuvių kovą laimėjo.

Šita padavimą dažnai kartočavo Simonis savo vaikams. Ir Simonio tėvas ir tėvo tėvas — kartų kartas atgal yra šita kartoje savo vaikams. Tiktai per daugybę metų liko užmirš tas ano kunigaikščio vardas.

Tėvui šita pasakius, kaskart tyliai ir ilgai susimasto Si moniai. Kiekvienas jų savo dvasios akimis mato savotišką Lietuvos kunigaikštį.

Etmonas, vyresnysis Simonio sūnus, mato aną kunigaikštį šuoliais joant per laukus vis tolyn ir tolyn paskui priešus, iki išveja juos iš savo krašto. Jis mato dvasios akimis, kiek žuva priešų, kuriuos ištiko Lietuvos gynėjų kardas. Jis giri di lietuvių laimėjimų šauksmus. Ir jo akys žiba, veidai kaista: kad šiandien taip būtų, kad šiandien ten būtų Lietuvos kuni gaikštis, ir jis, Etmonas, su juo drauge!

Nedaug kitokį įsivaizduoja jį sau ir Lukošius, antras Si moniukas, tik jis nelabai mielai atsimena kraują ir lavonus. Užtai jis jau ir mato grįžtantį iš karo kunigaikštį, apvaini kuotą laurų vainiku, kurį jam pynė edemonaitės.

Endrius vaizduotėj kunigaikštis panašus i jo tėveli, baltagalvį, žilabarzdį ir jau sulinkusį i kuprą. Endriui kuni gaikštis nelekia, šuoliais nejoja, o tik, kaip jo tėvas čia, bokšto viršūnėj, taip ansai ties anuo ažuolu žiūri i tolį ir mel džiasi tyliai tyliai. Kazi kodėl jam gaila ano vaizduotės ku nigaikščio, ano senelio. Ir lyg jis privalėtų ar užjautimo

reikšti, ar drąsos priduoti, prižengia prie tėvo ir braukia ran ka per sulenką jo kuprą.

Bet Mato kunigaikštis kaskart kitoks. Šiandien jis tikrai beria smilkymo žolių i aukuro ugnį. Ir štai jo veidas, ap šviestas liepsnos, sužiba ugningai, kaip tikro kunigaikščio. Jo rūbą lengvai vėjas palytėjo; ne, nedaug jis jį užgavo, kad nesudarytų karališkos statulos. Kaire ranka tvirtai jis laiko puikųjį savo žirgą. Nemėgsta Matas karo, nors ir jokios ko vos jis nebijoja, bet kam žudyti žmones, kam pralieti kraują? Tiktai jeigu gintis reikia. Mato vaizduotėj nesirodo šiandien nė vieno užmušto kryževio. Jie išvaryti iš krašto. Ir už tai, kad lietuvių nė vienas nenužudytas, kad visi jie sugrį žę dabar dainuoja laimėjimo dainas — už tai Mato kunigaikš tis auksa lietuvių dievams. Ir ažuolas milžinas ošdamas pri taria lietuvių dainai. O aplinkui žaliuoja pievos ir žydi gelės baltai, raudonai, mėlynai...

Ir Lydi ja nemato lavonų, tik grįžtančiam kunigaikščiui priešais jį neša ažuolo vainiką, pintą žvų sode.

Bet jaunutės Jonės vaizduotė užvis drąsiausia: pagrįz damas iš karo Lietuvos valdovas, — taip, valdovas, — šuo liais jodamas pagavo ją ir išsigabeno i Lietuvą.

— O mūsų sienose ans kunigaikštis ilsejosi po sunkio sios kovos, — ilgai tylėjęs pasakydavo senis kaskart iš naujo. — Šiame bokšte jis pats sekė kiekvieną priešą judesį. — Ir jau niekada šis bokštas nebeatys Lietuvos ku nigaikščio!

— Bet juk tai nesvarbu, — neiškentėdama ir nieko ne nusimanydama pradėjo plepėti Jonė. — Bokštas vis viena jau griūva. Svarbu tik, kad rasis dar vienas Lietuvos valdovas, kuris mūsų šalį atims iš vokiečių.

Iš knygos „Aukštųjų žmonių likimas“.

DĖL TARPPPLANETINIŲ KELIONIŲ PROJEKO KOMENTARŲ.

Atrodo, kad, turint gero skonio ir saiko pajautimą, seniai jau buvo laikas užbaigti diskusijas tarpplanetinių prob lemų temomis.

Deja, p. inž. Bulota vėl grįž ta prie to klausimo, gal tik su tuo skirtumu, kad dabar jau jis visiškai nukrypsta i pašali nius reikalus, duodamas visą eilę moralinių pamokinių.

Būtų beprasmiška toliau ves ti ginčus su p. Bulota, kadangi jis savo kritikoje arba kar toja vis tą patį, arba kalba vi sai ne i temą, arba, kas blogiau sia, nukrypsta i asmeniškum us. Tačiau, kad ir nenoromis, tenka dar (ir jau paskutinį) kartą atsakyti i kaikiuriuos jo visai nepagrįstus užmetimus.

Pirmiausia, visai be reikalo p. B. tarpplanetinėmis temo mis bando ginčą vesti su ma nimi. Kaip skaičiams yra žinoma, aš esu tik perdavęs tos srities kompetentingų as menų pareiškimus, tuo būdu, aš tik esu atsakingas už tikslų jų perdavimą, o ne už ten pa sakytas nuomones. Ir todėl man p. Bulota turėtų priekais tauti tik tuo atveju, jei jis ras ty esminių originalaus teksto iškraipymų, ko faktiškai ir nėra.

Perdėtas ir niekuo nepa grįstas yra p. B. reikalavimas, kad, asmuo verčiantis kurios nors srities tekstą i kitą kalbą, būtinai turi būti baigęs atitin kamus tos srities mokslus. Praktikoje to niekada nebuvo reikalaujama ir tai nėra reika lingo.

Jei, p. B. vis dar abejoja, kad mokslininkai, kaip v. Br aun, dr. Rosen, dr. F. Haber yra tik bulvarinės ir sensaci nės literatūros autoriai, yra daugiau negu keista.

Visai be reikalo p. B. sie lojasi, kad aš lietuvišką spau dą užverčiu balaganine kovbo jų ir tarzanų išgyvenimų litera tūra. Be mano (jau žinomo) d-ro v. Braun projekto atpa sa-

limi Dr. Norman Bethune'o Montrealy darbų dėka, kuris padarė išplėstus tyrimus krau jo transfusijos sunkiose sąly gose. Trys Toronto daktarai, t. y. Frederick Tisdale, T. G. H. Drake ir Allan Brown, iš vystė tarptautiškai žinomą kū dikių maistą. Maisto, kuris yra žinomas kaip Pabum, pa grindinė substancija yra sau sa alfalfa.

Bet turbūt didžiausią įtaką Kanados medicinai padarė Sir William Osler, kuris buvo ži nomas kaip „The Great Tea cher“ (Didysis Mokytojas). Jo knyga apie medicinos prak tiką buvo laikoma geriausia, kuri kada nors būtų buvusi pa rašyta anglų kalba. Po dėsty mo McGill Universiteto Mont realyje jis išvyko i Jungt. Vals tybes ir vėliau i Angliją. Dr. Wyat Johnston, kuris tuo pa čiu laiku gyveno kaip ir jis, bu vo pirmutinis kanadiškas me dicinos įstatymų ekspertas ir jis atrado difterito diagnozės procesą.

Dr. Murray Barr, iš Londo no, neseniai atrado priemonę

atskirti vyriškas nuo moteriš kų lastelių iš tam tikrų nervi nės sistemos dalių.

Dr. William Franks, iš To ronto, sugalvojo augšto spau dimo kostiumą, kuris dabar nešiojamas lakūnų išvengimui apalpinimo, kada jie staigiai nu sileidžia arba apsuka.

Pacientai, kuriems daromos chirurginės operacijos, gali bū ti dėkingi Dr. William Ed ward Gallie'ui iš Toronto, ku ris sugalvojo gyvų audinių siū lų vartojimą uždaryti žaizdą.

Kūnas šiuos audinius absor buoja ir žaizdų užgijimas yra daug tikresnis. Dr. W. Easson Brown iš Toronto taipogi iš vystė chirurginėje srityje cyc lopropane apmarinimo vais tus.

Tyrimui medicinos srityje buvo daug padėta James Hil lier'io ir Albert Prebus'o, abu baigę savo studijas Toronto universitete, elektroninio mik roskopo atradimu. Šioji maši na daug geriau padidina ir duo da geresnius paveikslus negu geriausias optikos mikrosko pas. (CS).

ataskirti vyriškas nuo moteriš kų lastelių iš tam tikrų nervi nės sistemos dalių.

Dr. William Franks, iš To ronto, sugalvojo augšto spau dimo kostiumą, kuris dabar nešiojamas lakūnų išvengimui apalpinimo, kada jie staigiai nu sileidžia arba apsuka.

Pacientai, kuriems daromos chirurginės operacijos, gali bū ti dėkingi Dr. William Ed ward Gallie'ui iš Toronto, ku ris sugalvojo gyvų audinių siū lų vartojimą uždaryti žaizdą.

Kūnas šiuos audinius absor buoja ir žaizdų užgijimas yra daug tikresnis. Dr. W. Easson Brown iš Toronto taipogi iš vystė chirurginėje srityje cyc lopropane apmarinimo vais tus.

Tyrimui medicinos srityje buvo daug padėta James Hil lier'io ir Albert Prebus'o, abu baigę savo studijas Toronto universitete, elektroninio mik roskopo atradimu. Šioji maši na daug geriau padidina ir duo da geresnius paveikslus negu geriausias optikos mikrosko pas. (CS).

reikšti, ar drąsos priduoti, prižengia prie tėvo ir braukia ran ka per sulenką jo kuprą.

Bet Mato kunigaikštis kaskart kitoks. Šiandien jis tikrai beria smilkymo žolių i aukuro ugnį. Ir štai jo veidas, ap šviestas liepsnos, sužiba ugningai, kaip tikro kunigaikščio. Jo rūbą lengvai vėjas palytėjo; ne, nedaug jis jį užgavo, kad nesudarytų karališkos statulos. Kaire ranka tvirtai jis laiko puikųjį savo žirgą. Nemėgsta Matas karo, nors ir jokios ko vos jis nebijoja, bet kam žudyti žmones, kam pralieti kraują? Tiktai jeigu gintis reikia. Mato vaizduotėj nesirodo šiandien nė vieno užmušto kryževio. Jie išvaryti iš krašto. Ir už tai, kad lietuvių nė vienas nenužudytas, kad visi jie sugrį žę dabar dainuoja laimėjimo dainas — už tai Mato kunigaikš tis auksa lietuvių dievams. Ir ažuolas milžinas ošdamas pri taria lietuvių dainai. O aplinkui žaliuoja pievos ir žydi gelės baltai, raudonai, mėlynai...

Ir Lydi ja nemato lavonų, tik grįžtančiam kunigaikščiui priešais jį neša ažuolo vainiką, pintą žvų sode.

Bet jaunutės Jonės vaizduotė užvis drąsiausia: pagrįz damas iš karo Lietuvos valdovas, — taip, valdovas, — šuo liais jodamas pagavo ją ir išsigabeno i Lietuvą.

— O mūsų sienose ans kunigaikštis ilsejosi po sunkio sios kovos, — ilgai tylėjęs pasakydavo senis kaskart iš naujo. — Šiame bokšte jis pats sekė kiekvieną priešą judesį. — Ir jau niekada šis bokštas nebeatys Lietuvos ku nigaikščio!

— Bet juk tai nesvarbu, — neiškentėdama ir nieko ne nusimanydama pradėjo plepėti Jonė. — Bokštas vis viena jau griūva. Svarbu tik, kad rasis dar vienas Lietuvos valdovas, kuris mūsų šalį atims iš vokiečių.

Iš knygos „Aukštųjų žmonių likimas“.

Iš tėvo jie geriausiai žino, kas jie, ko jie verti. Ir galvą augš tai iškėlė jie žengia savo keliu.

Ir vakar, — kaip jau paprastai, — pavakary, tėvas Šimo nis, suvadinęs savo keturis sūnus, tyliai žengė iškrypusiems i drebančiais laiptais augtyn, vis augstyn i bokštą, kol pasiekė jo viršūnę. Ten nusiėmė jis kepurę — ruošėsi melstis. Ne, jis dar vis nesimeldžia Dievui, kuris jiems, lietuviams, sveti mųjų ipirštas ir kuris ne lietuvių, tik svetimųjų maldas tei skiaus. Senis Simonis lenkia galvą prieš užmirštąjį lietuvių Dievą, kuris visada su lietuviams buvo, kol lietuviiai jį maldoj atsiminė.

Ir senis tyli ilgai, ilgai, tik lūpos juda be žodžių.

Tada prižengia tėvas Simonis prie bokšto krašto, pamo ja vaikams — tuo tarpu jau ir abi dukrelės čia atsiradusios.

Iškelia tėvas ranką ir rodo i tolį. Niekur nieko nematy ti. Ir iš svetimųjų nė vienas nežinotų, kas ten galėtų būti. Bet Simonio vaikai žino, ką tėvas jiems nori parodyti. Ir jie mato.

— Ten! — sako Simonis.

Vaikai linkeria galva ir laukia, ką tėvas daugiau pasa kys, nes tai be galo įdomu, nors ir kaskart tas pat.

— Tenai! — pakartoja tėvas.

Taip, ten stovi senas, pakrypęs ir apsvilęs ažuolas. Ka daisė ten augo iš vieno kelmo du kamienai. Bet kartą, — o tai dar ne taip labai seniai, — užėjus baisiai audrai, norėjo pasislėpti po juo vokiets, grovas Stolbekis, dabartinio Stol bekio, Simonio kaimyno, tėvas. Ir lygiai jam ten palindus, trenkė per kūną i ažuolą, susmulkino vieną ažuolo kamieną i pagalėlius, ir vokiets liko anglis.

Nuo tuokart palikęs vienas ažuolo kamienas atrodo lyg

WINDSOR

ATVYKSTA MAŽOSIOS LIETUVOS TARYBOS PIRMININKAS.

Balandžio 10 d. atvažiuoja vardu jau gauti visų atsakymai - laiškai, kuriuose dėkoja už sveikinimus ir žada padėti Lietuvos laisvinimo byloje. Labai nuoširdus laiškas mums jau pažįstamo Paul Martin, kuris tarp kitko žada prie progos mus aplankyti.

DARBO KLAUSIMU.

Paskutiniu metu, kai kurios kompanijos atleidžia dalį darbininkų iš darbų, kas paliečia ir mūsų šalis. Yra atleistų iš Dominion Forge and Stamp, General Motor kompanijų ir kitų. Kalbama, kad paleis dalį darbininkų ir Fordas, kur mūsų vyrų daugiausia dirba. Taigi, šiuo metu nevažiuo kiti į Windsorą darbų įėjimo kote.

Korespondentas.

VASARIO 16

ATGARSIAI.

Vasario 16 d. minėjimo dalyviai buvo pasiuntę atnaujinamus sveikinimus Kanados ministeriui pirm. St. Laurent, užsienio min. Peatson, sveikatos min. Paul Martin, kongresmanui Ch. Kersten, o taip pat Vlikui ir Altui. LB apylinkės pirmininko P. Januškos

EDMONTON, Alberta

PASIGENDAME VIENYBĖS IR RIMTOS VEIKLOS.

Edmontonas garsėja tarp lietuvių, kaip visuomenės veiklos ir politikavimo centras Kanados vakaruose.

Politikierių, ypač pigių, vi sur yra, o gerų politikų, mo

kytojų ir kunigų nedaug. Edmontonas ir toliau vis dar pasigenda tokių, kurie lietuvių jungtų, vienybę ir skatintų tautiniam ir kultūros darbui, o ne skaldytų juos.

Raganius.

KILNAUS DARBO GRAŽŪS VAISIAI.

Žiema — vargų šaltinis. Ypatingai tiems, kurie po savo kojomis nejuočia stipresnės žemės, o virš galvų — namų pastogės. O tokių mūsų tautiečių yra labai daug. Vien tik Vokietijoje jų priskaitoma iki 8.000. Tai daugiausia seneliai, įvairūs ligoniniai ir našlės su mažais vaikais. Tai mūsų tautos opiausia žaizda, kurią dar galime laisvai pasiekti ir kurią privalome gydyti, nes ir jie nori socialiai pavalgyti ir šilčiau apsirengti. K. L. B. Krašto Valdyba, giliai atjausdama šių tautiečių sunkią padėtį, nuta e juos gelbėti. Tam tikslui ji sudarė Salpos Fondą, į kurį mieliai sutiko įeiti Tamašauskas, Norvaišienė ir Barcevičius. O Salpos Fondas, nieko nelaukdamas ėmėsi darbo. Pereitę metų gruodžio ir šių metų sausio mėnesius paskelbė rūbų ir avalynės aukojimo vajumi, o per spaudą ir atskirais raštais visus tautiečius ragino aukoti. Šis raginimas neliko tyruose šaukiančiu balsu. Va jui pasibaigus, buvo gauta rūbų ir avalynės iš šių kolonijų: iš Toronto — 2.500 sv. rūbų

ir 500 sv. avalynės, iš Hamiltono ir St. Catharines — 800 sv. rūbų ir 160 avalynės, iš Winnipeg — 450 sv. rūbų ir 20 sv. avalynės, iš Londono miesto ir lietuvių tabako augintojų rajono — 200 sv. rūbų ir 10 sv. avalynės, iš Ottawos — 50 sv. rūbų ir 10 sv. avalynės. Viso gauta 4.000 sv. rūbų ir 700 sv. avalynės. Šias vertybes gavus, reikėjo atskirti ir tokiame darbe pasišventusio žmogaus, kuris jas surūšiuotų, išlygintų ir supakavęs persiųstų jū Balfui. Tuojau atsirado ir jis. Tai buvo Vl. Sonda. Praėjus daiktus tvarkyti pasirodė, kad tokį didelį kiekį daiktų apdirbti vienam ir dar fabrike dirbančiam žmogui neįmanoma. Bet greitai atsirado ir savanorių, kurie mieliai sutiko padėti. Tai buvo pp. Augėnas, Jakaitis, Kablys, Banelis, Masionis ir Žulpiys, kurie kartu su p. Sonda visus daiktus atrinko, išlygino, surūšiuo ir supakavę pasiuntė Balfui, kur pasijutę į Vokietiją, ne vieną vargstantį tautietį apdeję nuo žiemos šalčių ir lietaus. Tokį didelį darbą atlikę,

SLA RINKIMAI.

Ateina Susivienijimo Lietuvių Amerikoje SLA valdybos rinkimai, galima sakyti vieninteliai pilnai demokratiški rinkimai Amerikos lietuvių organizacijų gyvenime.

Šiais rinkimais eina gana plati agitacija per „Naujienas“ ir „Keleivį“, kurią varo būk tai du komitetai — Vakarų ir Rytų. Abu, atrodo, stengiasi prarasti p-lę Mikužutę, Briedį ir kažkodėl Laukaitį ir Arlauską. Matyt, pastarieji jiems rūpi mažai, bet persami tam, kad balsus suskaldytų ir patys geriau laimėtų.

Nieko negali pasakyti prieš norą laimėti, bet agitacijos būdas yra nesiekiantis vieningumo, nei SLA gerovės, ir atrodo todėl „Naujienos“ vistik deda straipsnius ir už kitus, pav., už Kalinauską, Devenienę, Viniką, Biežį. Nes nėra kaip nedėti, kai tie žmonės yra teisingi, geri SLA darbuotojai ir jiems niekas kaltės neranda.

Į išdinininko vietą kandidatais yra p. K. Gugis, kadangi sandariečiai, kaip Gegužis ir Čaplikas, abu eina (turėjo eiti tik vienas, gavęs nominacijose daugiausia balsų, tai yra — Gegužis ir Čaplikas negerai daro skaldydami sandariečių balsus). Tai Gugis laimės.

Salpos Fondas nuoširdžiai dėkoja visiems lietuviams, kurie šias gėrybes suaukojo. P. Vl. adui Sondai už darbą ir vadovavimą šiuos daiktus sutvarkant ir išsiunčiant, p. p. Augėnui, Jakaičiui, Kabiui, Baneliui, Masioniui ir Žulpiui už atvykimą prie suaukotų daiktų padirbti. Labai gaila, kad į šį Salpos Fondo raginimą ne visos lietuvių kolonijos ir pavieniai lietuviai atsiliepė. Bet reikia tikėtis, kad sekantį kartą sujudės ir atsilikusieji.

J. Mikalauskas.

MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS.

AUGSTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLISKOS MEDŽIAGOS — NAUJAUSIOS MADOS.

SKUBUS PATARNAVIMAS.

Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf, Montreal. (blokas į rytus nuo De la Roche, užrašas: Rene Bourdages)

Valandos: kasdien 9—6; penktadien. 9-9 ir šeštadien. 9-6.

Įėjimas: 4504 Brebeuf St. Tel. FR 9141; Res.tel. RA 2-1726.

Du užsienio žurnalistai, turėję progą pereitais metais nuvykti į Klaipėdos kraštą, Kalėdas praleido šilutėje.

Kadangi ten nebuvo viešbučio, tai jie buvo pakviesti su stoti privačiai — ir ta proga susipažino su gyvenimu rusų, atsiūto iš Maskvos į Klaipėdos kraštą. Tačiau ir jo gyvenimo sąlygos buvo labai kuklios. Abu svečiai pasirodė per Kalėdas aplankyti bažnyčią, bet netrukus atsiradęs žmogus, prisistatęs kaip dvasininkas, paaiškino, kad „deja, pamaldy dabar negalima lankyti, nes dėl per didelių šalčių bažnyčia turi būti uždaryta“.

Taip jiems ir neteko sužinoti, ar bažnyčia šilutėje tikrai „dėl per didelių šalčių“ uždaryta, ar neveikia iš viso. Apskritai, Klaipėdos krašto gyventojų apdaras yra labai skurdus. Daugumas drabužių, atrodo, išlikę dar iš prieškarinių laikų. Niekur nematė automobilio važinėjant civilio. Geresnių prekių rado tik apskr. miestuose, kaip Klaipėda ar Šilutė.

Todėl atrodo, kad bereikia lingai sukeltoji audra vistik paliks anais metais išrinktą, SLA Pildomąją seną Tarybą, kuriai duos bent progos patiekti savo SLA pagerinimo projektus ir ne skaldys SLA partijomis.

SLA narys.

Mažoji Lietuva amžių glūdu-moje.

Atkelta iš 3-čio puslapio.

Senas teises į kraštą turi nutrukstamai yra gyvenę nuo daugelio šimtmečių prieš Kristaus gimimą iki mūsų laikų.

Perbėgę Mažosios Lietuvos neatmenamą senovę, niekur neužtinkame tarp Vyslos ir Nemuno nei germanų, nei slavų giminii. Vokiečiai visai ne tolimos praėties įsiveržėliai, vos 700 m. kaip įsikverbė į baltų apgyventas sritis, o sovietai tuo tarpu tik okupantai lietuviams priklausančio krašto.

Senas teises į kraštą turi nutrukstamai yra gyvenę nuo daugelio šimtmečių prieš Kristaus gimimą iki mūsų laikų. Perbėgę Mažosios Lietuvos neatmenamą senovę, niekur neužtinkame tarp Vyslos ir Nemuno nei germanų, nei slavų giminii. Vokiečiai visai ne tolimos praėties įsiveržėliai, vos 700 m. kaip įsikverbė į baltų apgyventas sritis, o sovietai tuo tarpu tik okupantai lietuviams priklausančio krašto.

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose. Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas. 3537 PARK Ave, Montreal. Tel. HA 7623. Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED.

CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE.

2832 ALLARD TR. 1135

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiąsias rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutaisme rūbus (iširimus), įsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus. Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai saviminkai:

J. Matulaitis,
J. Kriaučiūnas,
A. Majauskas.

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: WALnut 9773 4914 Decarie Blvd., Montrel.

7697 CENTRAL, VILLE LASALLE. HE 3207

LE MIEUX LINGERIE

VAIKIŠKI IR MOTERIŠKI DRABUŽIAI.

Taipogi yra priimami DAŽYMO ir PROSINIMO darbai sumažintomis kainomis. 5% nuolaida patiekusiam šį skelbimą.

RAŠTINĖ. TR 6025 5 — 6th Ave, VILLE LASALLE.

J.R. RIENDEAU

KONTRAKTORIUS

VISŲ RŪŠIŲ KASIMAI

Specialybė: kanalizacija ir vandentiekis. Mechanizuotos kasimo priemonės, kompresorius.

LIUDESIO VALANDŲ

KREIPKITES PAS

Laidotuvių Direktorių

C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAMPE, PRIE PAT AUŠROS VARTŲ PAR. BAŽNYČIOS

4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR TAISAU SENUS KAILINIUS PALTUS. DUODU GERĄ KAILIŲ PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU SAŽININGAI IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

7437 BLOOMFIELD, Park Extension. CRescent 2279.

Kreiptis po 6 val. vakaro šeštadieniais — visa diena.

BELLAZZI — LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle. Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai. Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

D. E. BELANGER & SONS

15 METŲ JOŠŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

TORONTO

ORGANIZUOJAMAS NAUJOSIOS PARAPIJOS CHORAS.

Tėvai pranciškonai Toronte pradėjo organizuoti naują Pri sikelimo parapijos chorą, ku riam vadovauti imasi sol. V. Verikaitis. Bažnyčios staty mui aukų iki šiol surinkta 17. 943,38 dol. **Bs.**

KODĖL SKLYPAS NE BENDRUOMENEI?

Prieš kurį laiką „N. L.“ bu vo apgailestauta, kad Toron to anylinkės lietuvių bendruo menė praleido gerą progą ne mokamai įsigyti 20 akierių žė mės sklypa netoli Lake Sim coe ežero. Minėto dydžio skly pus, tikslu rengti įvairias vasa ros stovyklas, iki šiol iš vieno turtingo kanadiečio biznie riaus yra gavusios įvairios tau tybės: latviai, estai, lenkai, vo kiečiai, suomių ir kt. Atrodo, kad ir lietuviams neturėjo bū ti daroma išimtis. Kodėl skly pas buvo dovanotas tik pran ciškonams, o ne liet. visai ben druomenei, teko patirti iš pir mujų šaltinių.

Pirmiausia apie galimybę ne mokamai gauti sklypą patyrė „Tėv. Žiburių“ redakcija, ku ri painformavo pranciškonus,

kurie, susirįšę su tuo kanadie čiu, ir gavo sklypą. Tokia tad yra priežastis, kodėl Toronto liet. Bendruomenė negavo mi nėto sklypo dovanos. **Kor.**

L. TEISININKŲ DR-JOS,

Toronto sk. susirinkimas ko vo 21 d. Toronto Liet. Namuo se išklause Viktoro Alksnio, čia gimusio lietuvių, baigusio Toronto Un-to Teisių fakulte tą, paskaitą apie baudž. bylų eigą Kanados teisumo.

Red.: pranešimas apie susi rinkimą gautas pavėluotai.

„LIETUVIŲ DIENŲ“

kovo mėn. numeryje kiek dau giau vietos skirta Toronto lie tuvių gyvenimui. Duodama iš tos kolonijos keliolika nuot raukų, straipsnis apie pačią To ronto lietuvių koloniją. J. Ma tulionis, Kanados Lietuvių B nės pirmininkas, rašo, apie Ka nados lietuvių Bendruomenę. Rašytojas Vyt. Tamulaitis mokamai gauti sklypą patyrė „Tėv. Žiburių“ redakcija, ku lenytė iš Hamilton — poezi ri painformavo pranciškonus, jos.

HAMILTONO GINČAS...

Atkelta iš ketvirtos puslapio.

rinimu ir jo išduotu tuo reika lu pažymėjimu, kuriuo Jūs ra dote reikalinga pasinaudoti ak cijoje prieš mane ir tuo pačiu visuomenei parodyti, kad štai nebekliudykite mūsų daugiau, nes viskas apyskaitos reikalu tvarkoje. Štai ne kiek nedvejo ju, kad ir tas penketukas „T. Žib.“ vien tik šio pažymėjimo padrasintas, taip spėju, tare sa vo žodį ir drąsiai tvirtinta, kad visa tai, ką Jer. Valaitis viešai yra tvirtinęs, neturi pagrindo. Pirmučiausia, keletas žodžių dėl patikrinimo iš esmės. Man džiugu, kad tai padaryta, bet tik gaila, kad tai atlikta pra slinkus eilei mėnesių inuo taria mo apyskaitos paskelbimo ir, žinoma, gerokai „aplinkybės pasikeitus“. Užtat ir pats p. Nolan teisingai pastebėjo savo išduotame pažymėjime, kad patikrinimą atlikęs pagal esa mas sąlygas. Taip pat gaila, kad p. Nolan teturėjo progos išgirsti tik vienos šalies paaiš kinimus, t. y. tų, kas jį rado reikalinga pakviesti. Žinoma, p. Nolan savo darbą atliko ku po puikiausiai ir teisingai pagal tuos duomenis, kas jam buvo patiekta ir paaiškinta. Grįž kim prie surišimo faktų su nu sakytu patikrinimu.

Jeigu p. Nolan tuo metu, kai darė patikrinimą, būtų mo kėjęs lietuvių kalbą ir jeigu

Jūs keturi pasirašiusieji jam būtų davę pasiskaityti tą viešą Jūsų tvirtinimą apie tai, kad jau prieš nutarimą garažą statyti nebeturėjote kur blo kų dėti ir juos bandote firmai sugražinti; ir jeigu tuo pat lai ku jam būtų davę patiekę su reikiamu paaiškinimu ir J. Co oke Concrete Blocks Ltd fir mos sąskaitą - orderį, pagal kurį net praslinkus trim mėne siam nuo to laiko, kai garažas jau buvo pastatytas, gavote dar 260 cementinių blokų, tai esu tikras, kad p. Nolan tuč tuojau būtų išbraukęs iš apy skaitos išlaidų pozicijos gau tųjų (260) blokų vertę, kaip neteisingai ten įrašytą. Žino ma, šis nedvejotinai būtų įra šęs atitinkamą savo pastabą ir i savo išduotą pažymėjimą. Taigi tenka skaityti, kad dėl blokų apyskaitoje yra pasida riusi aiški spraga ir tuo pačiu p. Nolan išduotas pažymėji mas ta prasme sugriautas.

Tuo tarpu Jūs sąmoningai virš nusakytą nuslėpėte nuo p. Nolan ir tik jam tepatiekė te, tai kas Jums atrodė galima jam patiekti, kad tik išgautų iš jo sau naudingą pažymėji mą, su kuriuo vėliau galėtu mėtė kariauti prieš tuos asme nis, kurie ateityje beidris bet ką apie apyskaitą beišitarti. Aš manau, kad Jūs gerai žino te, ką reiškia apyskaitose tik rųjų faktų nuslėpimas ir šamo ningas klaidinimas tų asme

nų, kas daro tam patikrini mus, o ypač viešus asmenis, kurie už tai neša autoritetinę atsakomybę tiek prieš pačią visuomenę, tiek prieš valstybę. Be to, Tamstoms gerai žino ma, kad nors p. Nolan išduo tas pažymėjimas ir teisingai sudarytas pagal patiektus duo menis, bet iš esmės vien tik dėl Jūsų pačių faktų nuslėpi mo šis yra kenkiantis tiems asmenims, prieš kuriuos šis pažymėjimas yra nukreiptas. Šiuo atveju ir prieš mane, nes šį pažymėjimą jau viešai esate panaudoję tik tam, kad apjuo dintų mano asmenį. Todėl aš Tamstoms ir siūlau laike dvie ių savačių nuo šio mano lai ško pasirodymo laikraštyje pa pildomai painformuoti p. No lan apie tai, ką esate, kaip jau nurodžiau, nuslėpę, kad šis ga lėtų padaryti reikiamas išva das. Gi tai rekomenduoju at likti raštu ir visais keturiais parašais, kurio patvirtintą nuorašą tame pat laikotarpyje prisiųsti man.

Dabar keli žodžiai dėl gara žo apišildymo. Jūsų straips niai parodė, jog ne su vienu mano iškeltu teigimu nesuti kote ir vis akcentavote, jog, girdi, aš vis kalbą netiesą. Tačiau, kaip šiandien aš Jus jau įtikinau, kad Jūs daug su kūrėte neteisingų istorijų ir tai skaitėte sau už garbingą privilegiją. Taip pat Jūs skai

tėtė sau už privilegiją niekam nevalia kalbėti ir apie tai, ką Jūs esate pasiskaitę. Štai ryš kus ir būdingas pavyzdys. Kai tik aš dėl Tamstų pasisakymo dėl garažo vertės 1000 dolerių pakritikavau, tai tuoj pasišiau šėte, nors tai ir yra tikras ir nesugriauamas faktas, kad šią kainą patys viešai paskel bėte. O kai žmonės emė kal bėti, kad, girdi, garaže yra kas nors nepaprasto, kad šis toks brangus, niekas net neiš drįso tuo reikalu prieš Jus ką nors viešai pasiaikyti. Žinoda mas Jūsų taktiką ir norėda mas kad Jūs pa tys ape garažą visuomenei pla čiau papasakotumėte, Jums ir pakišau apšildymo klausimą, nors ir žinojau, kad ten jo nē ra. Taip ir išsipildė. Štai Jūs patys, kaip ir tikėjaisi, savo parašais patvirtinote, kad tas Jūsų tūkstantinis garažas te turis tik keturias sienas, nor malias duris ir stogą. Jūsų pa čių pasisakymo man ir tereikė jo, už ką ir dėkoju.

Adv. Jer. Valaitis.

Red. mano, kad šis ginčas jau reiktų baigti. Geriausia būtų, jei statybos komitetas bažnyčios salėje atskleistų vi są apyskaitą ir visi žmonės, kas domėsis, galėtų laisvai ją peržiūrėti. Tai būtų ir papras čiau, negu ginčytis ilgais stra psniais.

A. S. NORRINGTON REAL ESTATE

1177 BLOOR ST. W., TORONTO, TEL. LL. 3102
(tarp Dufferin ir Lansdowne)

Tarpininkaujame pardavime ir pirkime įvairių nekilnojamoj nuosavybių ne tik Toronto mieste ir priemiesių rajonuose, bet ir visoj Ontario provincijoje.

\$3.000 įmokėti—Dundas-Howard Pk.,—7 kamb. mūr. namas, tinkamas krautuvei, alyva š., geram stovy, didelis kiemas, privatus įvažiavimas.

\$4.000 įmokėti—College-Dovercourt,—10 kamb., gerų plytų namas, anglim oru apkūr., pat. ir peln. išnuomavimui.

\$5.000 įmokėti—Bloor-Indian Rd.,—7 kamb. gražus mūr. namas, alyva šildomas, garažas, rami gatvė.

\$6.000 įmokėti—Kingsway-Government Rd.,—7 kamb., 6 m. plyt. namas, lyg vila, graž. rajone, didelis sodas, garažas, arti mokykla.

\$10.000 įmokėti—Bathurst-St. Clair,—12 kamb. geros statybos mūr. namas, pryš. taštytų akmenų, vidus prab. įreng tas, turi dedelę salę. Šalia plyt. apš. garažas, priv. įvaž. Tikty gydytojui, inžinieriui ar organizacijai.

Kasdien gauname naujų pasiūlymų, todėl patariama pasikambinti ir pranešti, ko įieškote pirkti, arba ką turite par duoti, kuriame rajone ir už kokią kainą.

Teisingai patarnaus ir sandėrio reikalus sutvarkys.

Ap. Sakevičius - Sakus

Įstaigos telefonas LL. 3102, namų tel. LL. 06556

KE 1118

J. GREEN

REAL ESTATE AND BUSINESS BROKER

933 Bloor St. W. Toronto.

Pirkdami ar parduodami namus pasitarkit su mumis — mielai Jums patarnausim!

HAMILTONUI, TORONTUI IR APYLINKĖMS.

Kontraktorius K. TRUMPICKAS

Įrengiami nauji visų rūšių namų apšildymai anglimis arba alyva. Keičiamos senos krosnys į naujas, moder niškas alyva apšildomas ir pilnai automatiškas. Įren giami alyvos apšildymai (Oil Burneriai) į senas krosnis ir taisomi seni apšildymai.

Didelis pasirinkimas įvairių firmų krosnių ir Oil Burnerių. Kadangi prekės gaunamos tiesiog iš urmo sandėlių, be jokių tarpininkų, todėl ĮRENGIMAI DAROMI ŽY- MIAI PAPIGINTOMIS KAINOMIS IR ISSIMOKEJIMUI DVIEMS METAMS.

VISI PATARIMAI VELTUI.

Užsakymai priimami:

Hamilton: 18 Spadina Ave. Tel. LI 9-2035
Toronto: 693 Dovercourt Rd. Telefonas LO 8951.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvieną metu (išskyrus sek madienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

Dr. A. Pacevičius

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Yarmey Clinic 314 Bathurst St., Toronto
Telef. kabinetas EM. 6-2696. Namų OL 4778
Rentgenas. Fizioterapija. Laboratoriniai tyrimai.
Priima ligonius ir gimdyves: kasdien 11—12 val., 2—4 v. ir 7—9 val., šeštadieniais nuo 11—3 val.

Jei norite

PARDUOTI AR PIRKTI NAMĄ ir sunkiai Jums sekasi, bandykite paskambinti mums.

Štai tik keletas pavyzdžių:

\$3.500 įmokėti, Bloor—Mar guareta, mūr., 7 kamb. per 2 augštus, gero plano; 2 garažai, viena atvira skola.

\$3.000 įmok., Roncesvalles-Garden, mūr., 7 kamb., 2 vi rtuvės, vandeniu-alyva šil domas, garažas.

2.500 įmk., College-Brock, 6 kambariai, 2 virtuvės; įvažiavimas į kiemą.

\$4.000 įmok., Bloor-Brock, 6 kamb. mūr., moderni virt., gražus kiemas, garažas, na mas gerame stovyje.

\$4.000 įmokėti. College-D overcourt Rd., mūr., 8 kam barių, 2 virtuvės, įvažiavi mas į kiemą.

MES SKOLINAME pinigų įmokėjimui padidinti vien ntik už Jūsų parašą. Galime paskolinti tiek, kiek Jūs turite savo pinigų įmokėjimui. Pvz. jei Jūs turite \$2.000, galime paskolinti Jums kitus \$2.000; Jei Jūs norite \$3.000 galime paskolinti kitus \$3.000.

Įstaigos tel.: OL. 7996 arba OL. 7997

Kuzmas - Baltakys - Plioplys

Namų tel. LA 1250 N. telef. LL 8310 Namų tel. RO 3345

Pošius - Dūda - Maciunskas

Namų telef. JU 7558

J. KARPIS

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

1609 DUNDAS Str. W (kampas Dundas-Brock) Toronto

VYRIŠKŲ ir MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

Kostiumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Tu riu didelį pasirinkimą įvairių angliškių ir vietinių medžia gy. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.

ED. KONDRATAS.

1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto.

Tel. LL 9626.

Saugu—Patikima

DIDŽIAUSIAS NAMŲ PASIRINKIMAS

KANADOJE DIDŽIAUSIOJE NUOSAVYBIŲ PIRKIMO PARDAVIMO ĮSTAIGOJE

PIRKDAMI AR PARDUODAMI PASITARKITE SUMŪSŲ EKSPERTAIS.

MES TURIME ŠIMTUS ĮVA IRIAUSIŲ NAMŲ. TAIP PAT DUODAME PASKOLAS.

MŪSŲ NAMŲ APRAŠYMAI SU FOTO NUOTRAUKOMIS PALENGVINS JUMS PASIRINKTI NAMUS. PLATESNIŲ INFORMACIJŲ IR VISAIS NAMŲ PIRKIMO - PARDAVIMO REIKALAIS KREIPKITĖS

A. KIRSONIS

Telef.: OL 7511

V. MORKIS

Telef.: OL 7511

46 BLOOR ST. WEST, TORONTO.

HAMILTONE

visais nekilnojamo turto pirkimo bei pardavimo reikalais kreipkitės į šios įstaigos ats-

J. Valevičius ir A. Pranckevičius

Visookeriopas informacijas suteiks bei patars namų problemose nemokamai. Skambnikite ar užeikite į įstaigą 913 MAIN ST. E. HAMILTON—TEL. 9-4121

RIDOUT

REAL ESTATE LIMITED REALTORS

SKYRIAI: TORONTO — HAMILTON — LONDON — SARNIA — KITCHENER — PETERBOROUGH

HAMILTON

ŠI SEKMADIENI
4 val. p. p. visi susirenkame į rumunų salę (20 Murray St. W.) mūsų kolonijos gyvenimo opiausio reikalo išsprendimui — Lietuvų Namų įsigijimo Hamiltone.

Iš anksto tenka pranešti, kad šiame visuotiniame susirinkime bus sprendžiamas tik LN reikalas, neličiant jokių kitų klausimų.

Be to, teko išgirsti, kad LN statyba (ar pirkimu) rūpinasis B-nės valdyba. Nieko panašaus, KLB Hamiltono ap. valdyba yra tik iniciatorius su sirinkimo sušaukimui, kurio metu ir bus išrinkta visiškai atskira LN Hamiltono valdyba. Taip pat svarbų pranešimą padarys Toronto LN valdybos pirmininkas p. J. Strazdas, nurodymas dabartinę LN Toronto padėti, nueitus kelius jų įsigijimo ir tt. Po su sirinkimo bus rodomi filmai.

B-Nės VALDYBOS NARYS
švietimo ir kultūros reikalams J. Ambraziejėnė jau 3 savaitės kaip serga namuose. Linkime greito pasveikimo.

GRĮŽDAMI IŠ KANADIEČIŲ

pasilinksminimo, auto nelaime Picton ir Bay g-vių kampe tu rėjo lietuviai A. M. ir R. S. Suteikus pirmą pagalbą ligoninėje abu nukentėję gražinti į namus. Mašinos nuostolių padaryta apie 650 dol.

PEOPLES MARKET
maisto produktų krautuvės sa vininkas A. Steigvila savo prekyvietę 213 James St. N. par davė, palikdamas prie augščiau pirtos, moderniškai įrengtos, krautuvės 344 Main St. W.

MAZOSIOS LIETUVOS DIENA.

yra rengiama ryšium su E. Si monaičio atvykimu į Hamiltoną š. m. balandžio 3 d. Minėjime kviečiami dalyvauti visi lietuviai, lygiai kaip ir M. Lietuvos veikėjo pagerbime - vakarieneje.

Paskutinioji užsiregistravimo data yra šis sekmadienis, kovo mėn. 28 d. Dalyvavimui

vakarieneje užsirašyti galima po pamaldų pas J. Pleinį, spaudos kioske.

PIRMAS PASILINKSMINIMAS

po Velykų yra rengiamas H. L.K.M. D-jos rumunų salėje, balandžio 24 d.

TORONTO VARPO CHORO

koncertas įvyks didžiausiame viešbutyje Royal Connaught Hotel, Crystal Room salėje 6 val. pp.

Nepamirškime koncerto datos: balandžio 11 d. Verbų sekmadienis. Koncerto rengėjas — KLB Hamiltono valdyba.

SPORTO KLUBAS „KOVAS“

ryšium su Čikagos Dainavos ansamblio atvykimu į Toronto, balandžio 24 d., daro žygus jo atkvietimui sekančiais dienais į Hamiltoną.

Jeigu čikagiškiai kvietimą priimtų, balandžio 25 d. Hamiltono matytumėme operetę „Šienapjūtė“.

SUSIRINKIMAS L. NAMŲ REIKALU.

KLB Hamiltono Apylinkės Valdyba kovo 28 d. 4 val. pp., Rumunų salėje, 20 Murray St. W., šaukia visuotinį susirinkimą Lietuvos Namų įsigijimo Hamiltono reikalui. Dienotvarkė numatoma:

1. Susirinkimo atidarymas,
2. Pirmininko ir sekretoriaus rinkimai,
3. Apylinkės Valdybos pranešimas,
4. Toronto Liet. Namų atstovo pranešimas,
5. Liet. Namų laikinosios Valdybos rinkimas,
6. Klausimai ir sumanymai,
7. Susirinkimo uždarymas.

Visus kviečiame kuo skaitlingiausiai dalyvauti šiame svarbiame susirinkime. Po susirinkimo bus rodomi įdomūs filmai.

KLB Hamiltono Ap. V-ba.

SV. POVILO LIUTERIONIŲ
bažnyčioje Gore ir Hugson gt. kampe, sekmadienį, kovo 28 d. 1 val. pp. lietuvių pamaldos su šv. komunija.

Kun. dr. M. Kavolis.

WELLAND, Ont.

REKOLEKCIJOS.

Metinės rekolekcijos, kurias lėję, 161 Hellems Ave., šalia ves T. Paulius Baltakis, O. F. St. Mary's bažnyčios. Pradžia M., įvyksta balandžio mėn. 2, 7 val. 2 ir 4 dd. Penktadienio ir šeštadienio vakarais rekolekcijos visada lietuviams laikomos pavyks Knights of Columbus sa maldos ir tuo pačiu laiku.

A.J. Norkeliūnas

PER SAVO AGENTŲ

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

AŠTUNTI METAI KAIP DRAUDŽIA GYVASTĮ, NAMUS, BALDUS, MAŠINAS, BIZNIUS, SUSIRGIMUS ir NELAIMINGUS ATSITIKIMUS. BENDRAI SAŽININGAI PATARNAUJA VIŠOSE DRAUDIMO SRITYSE.

5637 JEANNE D'ARC AVE., MONTREAL 36

Tel. RA 7-3120

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų vertimai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose, teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Žmuidzinas

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas:
3420 Drummond, Montreal, P.Q., Canada. Tel.: PL 6580

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal.

Fitzroy 3292.

Veda sktn. inž. J. Bulota.

SKAUTIŠKOJO RAŠINIO VARŽYBOS.

Vasario Nr. „Skautų Aidas“ Jurėnaitė ir Jonas Tuinyla. Jiedu yra nepaprastai nuosirdūs skautiškojo jaunimo bičiuliai bei rėmėjai, kurių širdys mėtoms dovana paskyrė skautų bičiulis kun. dr. J. Prunskis, „Draugo“ redaktorius Chicagoje. I-jį dovana — 20 dol., 2-jį dovana — 10 dol. ir 3-jį dovana — lietuviškos knygos 5 dol. vertės.

Šiose varžybose gali dalyvauti visi P. L. S. S-gos nariai-rės iki 14 m. amžiaus. Rašiny turi būti nemažesnis kaip vieno „Sk. Aido“ puslapio dydžio ir turi pasiekti redakciją iki gegužės 1 dienos. Laimėtojų rašiniai ir nuotraukos bus spausdinami „Sk. Aide“.

Varžybų komisiją sudaro sktn. O. Gaillūnaitė, rašytojas Vyt. Tamulainis ir sktn. Č. Senkevičius.

„Skautų Aidas“ kviečia visus skautus ir skaites išbandyti savo jėgas šiose varžybose ir kartu visų vardu reikią padėką varžybų mecenatui kun. dr. J. Prunskiui.

DVI ŠIMTINĖS BOSTONO SKAUTĖMS.

Nepriklausomybės šventei skirtoje sueigoje Bostone buvo pašventinta Baltijos skautų vietininkijos D. L. K. Birutės draugovės vėliava. Apeigas atliko Bostono skautų dviasios vadovės kun. J. Klimas. Vėliavos krikštavėliai buvo Irena

Adamonis ir Budriūnas Real Estate & BUSINESS BROKERS

Namų pardavimui:
Rosemounte: 2-jų šeimų po 5 kamb. Naujas, cantr. šildymas. Garažas. Kaina 16.000. Įmokėti 6.000. Be garažo įmokėti 5.000.

3-jų šeimų. 2 butai po 3 km. ir 1 butas 5 kamb. Naujas. Centr. šildymas. Kaina 19.250. Įmokėti 7.500.

1 šeimos. 4 kamb. namas su sklypu ir visais baldais. 9 metų. Kaina 7.750. Įmokėti 4.300.

Park Extension: 2-jų šeimų po 4 kamb. 5 metų. Šildym. oru. Kaina 13.500. Įmokėti 5.000.

Centre:
2-jų šeimų po 4 kamb. Labai gerame stovy. Kaina 11.000. Įmokėti 3.500.

Verdune:
Allard. 2-jų šeimų po 5 kambarius, pusiau pristatytas

NORĖDAMI PARDUOTI AR PIRKTI KREIPKITES Į PIRMĄJĄ MONTREALY LIETUVIŲ REAL ESTATE ĮSTAIGĄ.

MŪSŲ TIKSLAS — JUMS PADĖTI NAMAI — ŽEMĖ — PASKOLOS — DRAUDIMAS.

Jums mielai padės AGENTAI:
A. GRAŽYS RA 1-3148 A. SKREBUTĖNAS PO 6-5407 B. JAZOKAS PO 6-9041.

Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 9 valan. vakaro.
Telefonai LA 7932. LA 9871. PO 6-6495.
177 Sherbrooke St. W. kambarys 5, Montreal.

DE LUXE DRY CLEANERS

143—8th AVENUE, LACHINE NE. 5-0303

Sav.: P. RUTKAUSKAS.

Kostiumas, Suknelė ar Skrybėlė

\$1.

Paimame iš namų ir pristatome į namus visame Montrealyje ir priemiesčiuose. Darbą atliekame sąžiningai.

NE. 5-0303

WINDSOR, Ont.

LIETUVIAMS REKOLEKCIJOS.

Rekolekcijos Windsoro mieste ir apylinkių lietuviams bus lyvauti. Atlikite vėlykinę pareigą. Pradžia kovo 9 dieną 7 mis. Trijų dienų rekolekcijas ves jaunas misionierius tėvas Viktoras Kriščiunevičius iš Amerikos, didelis oratorius, garsus pamokslininkas. Maloniai ir mielai prašau visų pasinaudoti Dievo malonėmis, garsus pamokslininkas. Maloniai ir mielai prašau visų pasinaudoti Dievo malonėmis, garsus pamokslininkas.

Su tikra meile:

Kun. V. Rudzinskis.

LIETUVOS PAŠTO ŽENKLŲ RINKĖJŲ ŽINIAI.

Lietuvos pašto ženklų rinkėjai, gyvenantieji rytinėse Jungtinėse valstijose ir Kanadoje, nutarė susiburti, kad pa-

gingoje sueigoje paminėjo Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 36-ją sukaktį. Šioje sueigoje Rambynio turtininkas pastn. Lk. Kalinauskas atsisveikino su tuntu ir savo pareigas perdavė naujai paskirtajam — pasktn. J. Pažerai. Du vilkiukai davė įžodį. Pašnekėję apie Vasario 18-šio reikšmę ir prasmę pravedė paskutininkas J. Pažerai, o L. K. ndaugo dr-vės skautai jo mintis paryškino patriotinėmis deklamacijomis. Meninei sueigos daliai ir dainoms vadovavo pasktn. G. Kačanauskas. Sueiga buvo skaitlinga skautiškų prieauglių — vis naujų ir naujų kandidatų ateina didžiojo skautų šeimo.

Lietuvos skautijos 35-mečio progą pakeltieji paskautininkai-kės Toronte atskirose Sesių ir Brolijų skautininkų-kų sueigose davė įžodį. Šatrijos tunto skautininkų tarpe įžodį davė trys naujos paskautininkės — S. Vabalaitė, I. Šernaitė ir B. Mažeikienė. Jās sktn. ramovės vardu sveikino sktn. O. Gaillūnaitė, o Kanados Rajono Vadeivės pavaduotoja sktn. St. Šileikytė apdovanojo raudonomis rožėmis.

Naujieji Sk. Brolijos paskautininkai — J. Pažerai, V. Bričkus, F. Mockus, A. Draugelis ir G. Kačanauskas — įžodį davė skautininkų romovės sueigoje - pobūvyje. Apeigas pravedė sktn. ramovės seniūnas vyr. sktn. V. Skrinkas. Reikšmingą žodį tarė Brolijos Garbės Gynėjas vyr. sktn. K. Grigaitis. Užrišęs žalius kaklaryšius, jautriai pasveikino naują vadų penketuką Vyriausiąsias Skautininkas v. s. re, Md. Br. Abromonis — Stp. Kairys.

Toliau gyvenantieji ir negali atvykti, prašomi prisiųsti savo vardus, adresu ir pageidavimus aukščiausiai pažymėti V. Belecko adresu. Skaitę šį pranešimą ir žinantieji savo pažįstamus rinkėjus, prašomi jiems pranešti apie šį suvažiavimą.

Buvusieji rinkėjai, prijaučiantieji, prašomi dalyvauti. Iniciatoriai: P. A. Bubnis, K. Motuzas, A. Ruzgas, M. Slapšys, J. ir F. Zabelskiai — New York, N. Y. J. Inčiūra Worcester, Mass. P. Didžbalis, Prof. J. Žilėvičius — Elizabeth, N. J. Med. D-ras J. A. Buchnes — Baltimore, Md. Br. Abromonis — Montreal, Canada.

BRONIUS AMBAKAS

SPECIALISTAS IŠ EUROPOS

BLOKSŲ — BRIKSŲ — PLYTELIŲ

dėjime

MALONIAI PATARNAUS TAMSTOMS.

Vakarais 3867 Henri Julien St., Montreal. LA 9460.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

LIETUVIS LAIKRODININKAS

ŽUKAS ANTANAS

408—8th Ave, Ville Lasalle, Que.

TR 4321

Kreiptis vakarais po 6,30 val.

LIETUVIŠKOJE MEDŽIO DIRBTUVĖJE

BALTIC

Daromos įv. durys, langai, virtuvėms kabitai ir kiti įv. medžio dirbiniai.

SAV. K. KIAUSAS ir J. ŠIAUČIULIS yra tos srities specialistai su 20 metų praktika Lietuvoje, Vokietijoje, Anglijoje ir Kanadoje.

Lietuviams nuolaida.

Adresas: 547 Lafleur Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q.

Telef.: TR 4048.

Siuvėjas

P. ŠIDLAUSKAS

PRIMU ĮVAIRIUS UŽSAKYMUS. ANGLISKŲ IR VIETINIŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS VIETOJE.

ATLIEKU MENISKĄ DARBĄ.

UŽ SAVO DARBĄ GARANTUOJU.

Kreiptis vakarais po 6 val.

Tel. HA 8022

1124 Chenneville St. Apt. 2 (kampas Bleury ir Dorchester) MONTREAL

VISI I MAŽOSIOS LIETUVOS ŠVENTĘ,

KURI ĮVYKS ŠI ŠEŠTADIENĮ, KOVO MĖN. 27 D., 4 VAL. PO PIETŲ, AKADEMIJOS MONT LOUIS SALEJE, 250 SHERBROOK E. (TARP ST. DENIS IR ST. LAURENT GATVIŲ), ĮĖJIMAS PRO MAŽESNIUS VARTELIUS.

ŠVENTĖJE DALYVAUS IR JO VYRIAUSIOJU KALBĖTOJU BUS ŽYMUSIS MAŽOSIOS LIETUVOS VEIKĖJAS, MLT-BOS PIRMININKAS IR VLIK'Ų NARYS

Erdmonas SIMONAITIS

MENINĖJE DALYJE DALYVAUS LIETUVOS VALSTYBINĖS OPEROS SOLISTĖ, E. KARDELIENĖ, PIANISTAS K. SMILGEVIČIUS, DRAMOS AKTORIUS J. AKSTINAS IR Z. LAPINO VEDAMAS KVARTETAS. ŠVENTĖS PELNAS SKIRIAMAS MAŽOSIOS LIETUVOS REIKALAMS. SALE GAVUS TIK APRIBOTAM LAIKUI, TAUTIEČIAI MALONIAI KVIEČIAMI PUNKTUALIAI ATVYKTI. M. L. B. D-JOS CENTRO V-BA.

MONTREAL

VISIEMS MONTREALIEČIAMS.

Šį sekmadienį, kovo 28 d. la anksčiau ar vėliau atsidurs tuoju po pamaldų šv. Kazimiero parapijos salėje kviečiamas KLT Montrealio skyriaus ir visuomenės susirinkimas. Visuomenė kviečiama išgirsti Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininko E. Simonaičio pranešimo aktualiją šių dienų Lietuvos vadavimo tema.

Po pranešimo bus tęsiama dienotvarkė, kurioje numatyta: 1. Pirmininko pranešimas, 2. Parengimų pranešimas, 3. Reviz. kom. pranešimas, 4. Valdybos rinkimai.

KL TMontrealio skyrius tęsia iš seno puoselėtą tradiciją. Ir šiais metais bus renkama Taryba iš visuomenės ir organizacijų atstovų, kurie ten pat išrenka skyriaus prezidentą.

KLT Montrealio sk valdyba. KLCT PREZIDIUMO NUTARIMAI.

Kovo 19 d. posėdis, kuriame be einamųjų klausimų buvo svarstomi ateities uždaviniai, sudarė dalį darbų projektą:

1. Lietuvos laisvinimo by-
PARDUODAMAS 4 kambarys, garažas ir sodas. 2871 Paul-Pau St., Tetraultville, Montreal.

REIKALINGA moteris lengvai namų ruošai (ateinanti arba pilnam laikui). Patyrimas nebūtinas. Skambinti **OR 5-7955.**

VILLE LASALLE išnuomojami du erdvūs kambariai. Pagėdaujama vedusių pora be mažų vaikų. Teirautis po 6 v. vakaro telefonu **TR 5472.**

REIKALINGA namų ruošai moteris ar mergina, mėgstanti vaikus, 4 vakarai per savaitę laisvi. Apispyventi vietoje. Skambinti **GL 1170** tarp 7 ir 9 val. vakaro.

PARDUODAMA batų dirbtuvė, turinti naujas, geras mašinas ir visus kitus įrengimus. Teirautis 3724 Wellington, Verdun.

Dr. J. SEGAMOGAS
CHIRURGINĖ ir BENDROJI PRAKTIKA

office 4906 Wellington
VERDUN. Tel. YO 3611.
val.: 11—12, 2—4, 6—9, šeštadieniais 11—1 arba pagal susitarimą.
namų 1038 Osborne Av.
VERDUN. Tel. PO 6-9964

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALIŠKA
priima: 9 a. m. — 10 p. m.
5303 Verdun A., Verdun,
Telef.: TR 4547.

NOSIES, GERKLĖS IR AUSŲ SPECIALISTAS IR CHIRURGAS

Dr. R. CHARLAND
956 Sherbrooke E.
Telef.: FR 7684, EX 8822.

Dr. E. Andrukaitis

956 Sherbrooke E.
Tel. CH. 7236

LAUKIAMAS PIRMASIS VARGONŲ KONCERTAS

Verbų sekmadienį, balandžio 11 dieną, 4 valandą po pietų, naujaisiais, moderniausiais ir geriausiais Kanadoje vargonais, kokie yra Montrealio arkikatedros - bazilikos vargonai, įvyks pirmasis Montrealio lietuvių gyvenime vargonų koncertas. Koncertuos plačiai žinomas, daug Lietuvoje ir Europoje koncertavęs, vargonų profesorius Zenonas Nomeika, baigęs Lietuvos valstybinę konservatoriją ir specializavęsis Paryžiuje pas garsų vargonininką ir kompozitorį Marcel Dupre, pas kurį specializavosi ir Montrealio bazilikos vargonininkas p. G. Lindsay.

Z. Nomeika duos didelį ir įdomų koncertą, kuriame bus išpildyta J. S. Bacho, M. Regerio, C. Francko ir M. Dupre kūrinių. Šio pastarojo bus išpildyta didelė, 4 dalių simfonija — „Symphonie-Passion“. Tautiečiai iš anksto informuojami, kad balandžio 11 dienos popietį rezervuotų šiam labai įdomiam koncertui.

I MONTREALIO LIETUVIUS.

Komitetas, aukų rinkimo reikalui, geriausiai susiorganizavęs yra šiose miesto dalyse: Ville Lasalle; Ville Emard'e ir Verdune. Tikimės, kad čia bus suspėta aplankyti, bent daugumą, tautiečių. Kitose miestose dalyse gyvenantieji lietuviai prašomi padėti komitetui organizuoti aukų rinkimą, o ypač pietinėje miesto dalyje — Ste. Lambert ir Longueuil.

Aukų lapų galima gauti pas komiteto pirmininkę Navikienę, gyv. 5515 — 13th Ave, Rosemount, telef. RA 24410.

Organizacijos ir pavieniai asmenys, seniau gavusieji aukų lapus, juos su surinktais pinigais grąžina komiteto įdininkei, Marijai Leknickienei, gyv. 163—9th Ave, Ville La Salle, telef. TR 4048 iki kovo mėn. 28 dienos.

Montrealio Šalpos Komitetas. SKELBIMAS.
Kovo 28 d., 5 v. po pietų iš CKAC radijofoto (banga 730), girdėsime lietuvišką radijo pusvalandį, kaip tosinį mūsų nepriklausomybės šventės minėjimą. Žodį prancūzų kalba tars radijofono vadovas p. Claude Bourgeois. KLB Montrealio ap. v-bos pirmininkas L. Balzaras lietuviškai ir p-lė I. Kibirkštė prancūziškai. Tolimesnėje programoje mūsų tautos dainos, įdainuotos Čiurlionio ansamblio. Kviečiame visus tautiečius pasidžiaugti savo tautos dainų garsais. Pusvalandis skirtas prancūziškai kalbantiems kanadiečiams supažindinti su mūsų tautos istorija ir mūsų daina.

KLB Montrealio Ap. V-ba.
MAŽ. LIETUVOS BICIŲ LIŲ D-JOS ARBATELĖ.
Šių metų kovo 28 d., sekmadienį, 3 val. po pietų, YMCA patalpose, Park Avenue 5550, M. L. B. D-jos Montrealio skyrius kviečia tautiečius į arbatėlę.

Arbatėlėje dalyvaus svečias iš Europos, M. L. T-bos pirmininkas ir VLIK'o narys, p. Erdmonas Simonaitis. Arbatėlės metu p. Simonaitis pasikalbėsimo formoje atsakys į klausimus aktualiais Lietuvos ir lietuviško gyvenimo reikalais. Įžanga: 0.75 ct.
MLB D-jos Montrealio Skyriaus Valdyba. SKULPTORIUS DAGYS
kovo 17 — bal. 18 d. dalyvauja Museum of Fine Arts, 1379 Sherbrooke St. N., parodoje. Plačiau sek NL nr.

ANGLŲ KALBOS KURSAI pradedantiems prasidės YMCA, 5550 Park Ave, bal. 5 d. 8 val. v.

VEDYBŲ SUKAKTUVĖS, 20 metų, gražiai buvo suroštos Verduno salėje Marijai ir Petriui Šuplevičiams. Dalyvavo apie 100 asmenų, kurie sukaktuvininkams iškėdė daug ir gražių dovanų ir daug sveikinimų. Partijos iniciatoriais ir paruošėjais buvo p. Zuperkienė, pp. Juškai, pp. P. Šuplevičiai, p. Bakanavičius ir kt.

TORONTO

ŪKIO KOMISIJOS POSĖDIS

Kovo 7 d. buvo svarstytas ūkio išigijimo klausimas. P. Strazdas pranešė, kad komisija, apžiūrėjusi drauge su P. Sikėlio parapijos atstovais dovanotą pranciškonams 20 akrų ūkį prie Simcoe, rado, kad jis bendruomenės reikalams netinka, nes nėra trobesių, medžių ir didesnės upės, kas stovyklavimo reikalams yra svarbiausia. Kiti komisijos nariai taip pat pareiškė nuomonę, kad be trobesių, ūkio pirkti neverta, nes trobesių pastatymas daugiau kainuos, kaip pats ūkis, o įmokėjus 5—6 tūkstančius (cash), galima nupirkti nemažiau 100 akrų farmą su trobesiais.

Komisija nutarė kuogreičiausiai surasti tinkamą ūkį ir jį nupirkti, sudarant lėšas iš šėru, kurie numatomi išleisti pasinaudojant Liet. Namų turimu čerteriu. Tinkamą ūkį surasti pavesta kom. nariams V. Vasiliauskui ir B. Sakalauskui, kurie nuosavybės pardu-

vimo srityje dirba ir turi patyrimo. Komisijos sekretorium išrinktas inž. P. Lelis. **L. NAUJOJI RADIOJO VALANDELĖ.**

Dr. J. Kaškėlio suorganizuotoji radijo valandėlė greitai populiarėja. Praėjusio sekmadienio rytą, 8 val. 30 min., programa buvo pradėta malda už tėvynę, paskiau buvo paminėta Dr. Vydūno mirties sukaktis ir girdėjome karo invadidų maršą, kada jie žygiuodavo iš Karo Muziejaus prie Nežinomo Kareivio Kapo.

Matyti, Dr. Kaškėlis turi gerų bendradarbių. Pranešėjo balsas yra aiškus, o paruoštoji paskaita lietuviybės išlaikymo klausimu buvo puiki. Linkime sėkmės. **Bs. SV. ANDRIAUS LIUTERIO NIŲ BAŽNYČIOJ**

Carlton ir Jarvis gt. kampe, sekmadienį, kovo 28 d. 7 val. vak. lietuvių vakarinės Gavėnios pamaldos. Kun. dr. M. Kavolis.

Raštinė: OLiver 4451

Dr. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS

Vakaraus ir šeštadieniais pagal susitarimą.

1082 Bloor W. Toronto 4. i rytus nuo Dufferin St.

Margis Vaisinė
JONAS V. MARGIS — VAISTININKAS
19 St. John's Rd. (prieš 3131 Dundas St. W.) Toronto. Receptams naujais ar seniams — tik paskambink ar parašyk — mes pristatysime kuo greičiausiai. Pristatymas visa me mieste VELTUI. Taip pat turime: trejos devyneris, ramunėlių, Celsijaus termometrų, (foto reikmenų, mažų vaikų valgių, 4711 odekono, vitaminų ir tt. Telefonas MU 9543. Valandos 9 a. m. — 9 p. m.

Jonas J. Juškaitis
Vienintelis lietuvių kilmės Kanados pilietis, baigęs išklausti visą teisių kursą Toronto Universiteto Juridiniame Fakultete. 932 Dundas W., Toronto, Canada. Tel. EM 6-4880. (Iš tolimesnių vietovių galima kreiptis laiškais).

PIRMOJI LIETUVIŲ Real Estate Istaiga

Nuosavybės arba biznio pirkimo ar pardavimo reikalais, paskolų gavimo, namų ar biznio apskaitinimo ir teisingo patarimo reikalais kreipkitės į mūsų istaigą be obligacijos.

Esu Toronto miesto gyventojas per paskutinius 25 metus.
AL GARBENS - Garbenis
REAL ESATE and BUSINESS BROKER
1486 DUNDAS St. W., (prie Dufferin) TORONTO. Telefonai LO 2738, vakaraus HU 9-1543

Naujas mūsų skyrius
1597 Bloor St. W. Tel. LA. 8772
REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

LIGOS IR NELAIMĖS.

Vladui Lipiniui St. Mary's ligoninėje padaryta sunki skilvio operacija. Ligonis turį lauką dar turės pasilikti ligoninėje. Jonas Narbutas, po sunkios ir komplikotos (pavėluoto ir jau trūkuso apendicito) operacijos jau visai sveikta, sugrįžęs į namus. Sergeja P. Kazlauskas, J. Vilkelienė, L. Českauskas, F. Grickiūnas ir kiti.

KONCERTAS PLATEAU SALEJE

praėjusį sekmadienį sutraukė apie 500 asmenų, kurių tarpe buvo prancūzų, latvių, estų ir kt. Koncerto įžangos žodį lietuviškai ir prancūziškai pasakė Aušros Vartų parapijos klebonas kun. dr. J. Kubilius, suminėjęs, kad koncertą E. Kardelienė ir K. Smilgevičius duoda naujos bažnyčios statybos naudai.

PAKVIESTI KONCERTUO TI FORUME

Mūsų praėjusio sekmadienio koncertantai — op. sol. E. Kardelienė ir pianistas K. Smilgevičius — pakviesti koncertuoti Forume. Sekmadienį koncertą išklaušė prancūzų draugijos prezidentas, žymus muzikos žinovas p. Masse, kuris labai susidomėjo mūsų koncertantais ir juos pakvietė dalyvauti dideliame koncerte, kuris esąs ruošiamas Forume.

LANKĖSI NL REDAKCIJOJE

svečias iš sostinės Ottawos, valstybinėje tarnyboje esąs vės tūlas valstybinės įmonės inž. E. Paškevičius, inspektorius Inž. A. Paškevičius yra prašytas dalyvauti komisijoje ryšiams su Ottawos vyriausybės ir parlamento sluogsniais nustatyti.

INŽ. ST. NAGINIONIO PRANEŠIMAS.

Šį penktadienį, kovo 26 d., 8 val. vakaro, 4225 Berri St. mokyklos salėje įvyks Lietuvos Akademinio Sambūrio susirinkimas, kurio metu dipl. inž. St. Naginonis skaitys, šviesvaizdžiais pajavairintą paskaitą „Statyba ir menas“.

Visuomenė yra širdingai kviečiama dalyvauti. Po susirinkimo seks trumpas vaišės. **V-ba. PRIAUGLIO** susilaukė vilasaliečiai Ona ir Romas Barisai — Kestutis Paredikto.